

Modul 1

Informacijski i komunikacijski kanali u Modelu usluga usmjeravanja u multifunkcionalnoj poljoprivredi

UVOD

Modeli su osmišljeni tako da korisnicima pomažu vizualizirati i razumjeti ulogu koju igra svaka organizacija u različitim sustavima. Model usluga usmjeravanja (MUU) na području multifunkcionalne poljoprivrede (MP) prikazuje ulogu svih dionika, organizacija i institucija uključenih u karijerno i stručno savjetovanje. Kao alat, MUU pomaže voditi pružatelje usluga i druge dionike na tržištu rada MP-e kako bi lakše pronašli potrebne informacije i prihvatili najrazumljiviji mogući pristup.

PREGLED

MUU predstavlja različita područja usmjeravanja i savjetovanja onima koji žele početi raditi u multifunkcionalnoj poljoprivredi ili onima koji žele promijeniti zanimanje kao i mladim ljudima koji vole životinje, žele živjeti na selu i raditi u prirodi, imaju pozitivan stav prema prirodi, žele dinamičan i uzbudljiv posao, itd. MUU im može pomoći utvrditi kakvo obrazovanje im je potrebno i koji je posao primjeren za njih.

Modul pod nazivom Informacijski i komunikacijski kanali unutar MUU-a za MP predstavljat će analize za već postojeća četiri MUU-a (iz Hrvatske, Irske, Slovenije i Španjolske) a koji istražuju sustave različitih institucija potrebnih za usmjeravanje studenata, ljudi koji traže posao i nezaposlenih. Novi model MUU-a koji odgovara svim četirima zemljama predlaže novi tok informacija i komunikacije među institucijama, pružateljima usluga, poslodavcima, studentima i drugima koji žele raditi u multifunkcionalnoj poljoprivredi. Modul također predstavlja neke od već postojećih europskih platformi primjerenih za dionike na tržištu rada: EPALE, CEDEFOP i ESCO.

CILJEVI UČENJA

Znanje

Polaznik će biti sposoban:

- Opisati različite MUU u četiri zemlje (Hrvatska, Irska, Slovenija i Španjolska) i usporediti ih
- Interpretirati analizu SWOT postojećeg MUU-a i novog prijedloga
- Razlikovati potrebne informacije i kako ih pribaviti od različitih institucija za usmjeravanje i savjetovanje poslodavaca, studenata, nezaposlenih i poljoprivrednika na području multifunkcionalne poljoprivrede
- Usporediti različite europske platforme, npr. EPALE, CEDEFOP i ESCO

Vještine

Polaznici će biti sposobni:

- Prakticirati komunikaciju unutar MUU-a, s naglaskom na multifunkcionalnu poljoprivredu
- Sakupiti i koristiti informacije uporabom javno dostupnih europskih platformi (EPALE, CEDEFOP i ESCO)

Potrebni stavovi

Polaznik će:

- Usvojiti pozitivne stavove prema ažuriranju informacija i komunikacijskim vještinama u odnosu na usmjeravanje i savjetovanje osoba uključenih u tržište rada na području MP-a
- Postavljati si izazove kako bi pojačao suradnju među dionicima na tržištu rada

Pokrate/Akronimi

MUU	Model pružatelja usluga
PUU	Pružatelji usluga usmjeravanja
MP	Multifunkcionalna poljoprivreda
OECD	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj
IES	Točka za razmjenu informacija

SADRŽAJ

1.	Analiza Modela pružatelja usluga (MUU) na području multifunkcionalne poljoprivrede (MP)	4
1.1.	Uvod	Napaka! Zaznamek ni definiran.
1.2.	Multifunkcionalna poljoprivreda	5
1.3.	Cjeloživotni sustavi usmjeravanja u Hrvatskoj, Irskoj, Sloveniji i Španjolskoj.....	6
1.3.1.	Sustav usmjeravanja u Hrvatskoj	6
1.3.2.	Sustav usmjeravanja u Sloveniji	6
1.3.3.	Sustav usmjeravanja u Španjolskoj	7
1.3.4.	Sustav usmjeravanja u Irskoj	8
1.4.	Model usluga usmjeravanja (MUU) na području multifunkcionalne poljoprivrede	9
1.4.1.	MUU u Hrvatskoj	10
1.4.2.	MUU u Sloveniji	11
1.4.3.	MUU u Španjolskoj.....	Napaka! Zaznamek ni definiran.
1.4.4.	MUU u Irskoj	Napaka! Zaznamek ni definiran.
1.5.	SWOT analiza postojećeg MUU-a	19
2.	Prijedlog za novi Model usluga usmjeravanja	23
2.1.	Uvod	Napaka! Zaznamek ni definiran.
2.2.	Predstavljanje novog MUU-a.....	24
3.	Informacije unutar okvira MUU-a	27
3.1.	Uvod	Napaka! Zaznamek ni definiran.
3.1.1.	Informacijska pismenost.....	27
3.1.2.	Podaci, informacije i znanje	28
3.1.3.	Informacije unutar okvira MUU-a.....	Napaka! Zaznamek ni definiran.
3.1.4.	Informacije o općem karijernom usmjeravanju	30
3.1.5.	Informacije o uslugama stručnog usmjeravanja.....	31
3.1.6.	Informacije o poduzetničkom usmjeravanju	32
3.1.7.	Usmjeravanje osoba s invaliditetom/ranjive skupine	33
3.2.	Upotreba informacija za različite skupine na tržištu rada	33
3.2.1.	Ponuda radne snage - poslodavci.....	Napaka! Zaznamek ni definiran.
3.2.2.	Potražnja za radnom snagom	Napaka! Zaznamek ni definiran.
4.	Komunikacija unutar okvira MUU-a.....	36
4.1.	Uvod	Napaka! Zaznamek ni definiran.
4.2.	Proces komunikacije.....	Napaka! Zaznamek ni definiran.
4.3.	Komunikacijski kanali	Napaka! Zaznamek ni definiran.
5.	Europske platforme - EPALE, CEDEFOP, ESCO i ostale	41
5.1.	EPALE	42
5.2.	CEDEFOP.....	43
5.3.	ESCO	43
6.	REFERENCE/ POVEZNICE	44
7.	ZAKLJUČAK.....	Napaka! Zaznamek ni definiran.

1. Analiza Modela pružatelja usluga na području multifunkcionalne poljoprivrede

1.1. Uvod

Razmislite o sljedećim pitanjima:

Koje su institucije uključene u procese pružanja usluga (karijerno, stručno, poduzetničko, itd.) na području multifunkcionalne poljoprivrede? Koje su uloge tih institucija? Imaju li mrežu za suradnju i razmjenu informacija? Koliko institucija mora osoba posjetiti da bi dobila informaciju i savjet o tome kako postati poljoprivrednik?

Model pružatelja usluga (MUU), kojeg su stvorili hrvatski, slovenski, irski i španjolski partneri konzorcija AgriNext, osmišljen je tako da odgovori na gore navedena pitanja. Model također pokušava uključiti neke od institucija iz područja MP-a.

U središtu MUU-a nalazi se tržište rada koje je određeno srazom između:

- Ponude radne snage (tvrtke, poljoprivredna gospodarstva, poljoprivredna gospodarstva s dodatnim aktivnostima, samostalni poduzetnici i socijalna poduzeća) i
- Potražnja za radnom snagom (studenti na praksi koji uče uz posao, ljudi koji traže posao po prvi puta ili žele promijeniti posao, nezaposleni koji su izgubili posao i ljudi s posebnim potrebama).

Tvrtke i ostali poslodavci mogu komunicirati izravno s osobama koje traže posao, bilo preko agencija za zapošljavanje ili izravno. U većini slučajeva, ipak, potraga za poslom ili zapošljavanje provodi se kroz Pružatelje usluga usmjeravanja ili putem drugih raznih platformi.

U slučaju multifunkcionalne poljoprivrede, kao i na drugim područjima, usmjeravanje se može podijeliti prema sadržaju na opći, stručni, poduzetnički, za ljude s posebnim potrebama ili na druge kategorije. Granice između različitih područja često su nejasne jer neke organizacije djeluju na nekoliko navedenih područja.

Aktivnost:

Pogledaj video [Tvoja karijera u poljoprivredi](#)¹ kako bi vidio kako je tehnologija povezana s poljoprivredom i kako bi naučio koje su vještine potrebne za rad u poljoprivredi. Što misliš, koja će tehnologija imati najveći utjecaj na budućnost poljoprivrede?

Također možeš pogledati [20 najbolje plaćenih poslova u poljoprivredi](#)² kako bi naučio o raznim poslovima koji su povezani s poljoprivredom. Koje od navedenih poslova bi htio dublje istražiti?

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=dxvFLy6Z8zg>

² <https://www.youtube.com/watch?v=avYtbyGKpWo>

1.2. Multifunkcionalna poljoprivreda

Poljoprivreda je oduvijek bila ključna za razvoj ruralnih zajednica i oblikovanje ruralnih krajolika. Ipak, u tijeku je rasprava o tome kako će poljoprivreda utjecati na ruralna područja u budućnosti. Iako još igra važnu ulogu u stvaranju bogatstva i posla u mnogim današnjim ruralnim područjima (izravno i neizravno), dominantnost poljoprivrede u ruralnoj ekonomiji slabi. Unatoč tomu, istovremeno postoje indikacije prema kojima društvo u razvija neke nove ideje o ulozi poljoprivrede. Društvo sve više očekuje da poljoprivreda pruža usluge povezane s okolišem i krajolikom, gospodarenjem vode, suzbijanjem poplava, društvenom dobrobiti i kohezijom uz njezin ekonomski doprinos proizvodnji hrane. Jedan je od razloga taj da na poljoprivredu otpada većina zemlje u EU (više od 50 %). Drugi je razlog taj da ruralna područja sve više prelaze iz proizvodnih u potrošačke, odnosno, imaju društvenu, rekreativnu funkciju ili služe za održavanje (Potter and Tilzey, 2005.).

Deklaracija vijeća ministara poljoprivrede OECD-a (Maier and Shobayashi, 2001.) definira multifunkcionalnost u poljoprivredi na sljedeći način:

“Osim osnovne uloge proizvodnje hrane i vlakana, poljoprivredna aktivnost također može oblikovati krajolik, pružiti ekološku korist kao očuvanje zemlje, održivo rukovođenje obnovljivim izvorima i očuvanje bioraznolikosti te može doprinijeti društveno-ekonomskoj održivosti u mnogim ruralnim područjima. Poljoprivreda jest multifunkcionalna kada ima jednu ili više funkcija uz svoju primarnu ulogu proizvodnje hrane i vlakana.” (Ref. 11)

Slika 1: Uzgajanje povrća. Izvor:

https://stock.adobe.com/si/search?get_facets=1&order=relevance&safe_search=1&search_page=9&k=agriculture&clickref=1100lxR6HZKx&mv=affiliate&mv2=Freepik&as_camptype=as

Aktivnost:

Pogledaj video [Nizozemska - Multifunkcionalna poljoprivreda](#)³ u kojem nizozemska obitelj objedinjuje vođenje farme svinja i boravak. Misliš li da su ove poslovne aktivnosti kompatibilne?

³ <https://www.youtube.com/watch?v=yOGMJvkSbGo>

1.3. Cjeloživotni sustavi usmjeravanja u Hrvatskoj, Irskoj, Sloveniji i Španjolskoj

Euroguidance Network sastoji se od državnih resursa i informacijskih centara za usmjeravanje i surađuje s ostalima centrima u Europi povezujući razne sustave za karijerno usmjeravanje. Glavne ciljne skupine mreže *Euroguidance* jesu stručnjaci za usmjeravanje i kreatori politika iz obrazovnih sektora i sektora za zapošljavanje. Svi *Euroguidance* centri dijele zajedničke ciljeve podupiranja razvoja europskih dimenzija cjeloživotnog usmjeravanja, podržavanja razvoja sposobnosti stručnjaka za usmjeravanje i jačanja osviještenosti o vrijednosti internacionalne mobilnosti te informiranja i komuniciranja o europskim dimenzijama usmjeravanja.

Na poveznici [Euroguidance web stranica za Nacionalni sustav usmjeravanja](#)⁴ možeš pronaći interaktivnu kartu i ostale informacije.

1.3.1. Sustav usmjeravanja u Hrvatskoj

U Hrvatskoj, sveobuhvatno cjeloživotno usmjeravanje, karijerno savjetovanje i službe za informiranje dostupne su svim pojedincima, bilo da su oni studenti, zaposleni ili nezaposleni ili razmišljaju o promjeni karijere. Te vrijedne službe, koje potiču cjeloživotno obrazovanje i karijerni razvoj, državne službe nude besplatno unutar sektora za obrazovanje i zapošljavanje. Ministarstvo znanosti i obrazovanja te Ministarstvo rada i mirovinskog sustava nadgleda provođenje i razvoj cjeloživotnog obrazovanja u Hrvatskoj.

A njih podržavaju razne državne, regionalne i lokalne vlasti, uključujući:

- Hrvatski zavod za zapošljavanja (državni, regionalni i lokalni ogranci)
- Agencija za odgoj i obrazovanje
- Agencija za znanost i visoko obrazovanje
- Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih i ostali

Godine 2015., uspostavljeno je Cjeloživotno karijerno usmjeravanje kako bi ujedinilo ključne dionike iz gore navedenih sektora. Primarni cilj ove mreže savjetodavne politike jest potaknuti razvoj učinkovitijih i sustavnijih politika na području cjeloživotnog usmjeravanja.

Na sljedećim stranicama saznaj više o Sustavu cjeloživotnog usmjeravanja u Hrvatskoj:

- <https://euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems/guidance-system-in-croatia>
- https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442.

1.3.2. Sustav usmjeravanja u Sloveniji

Slovenija ima dobro organizirane sustave za usmjeravanje i savjetovanje te pruža podršku:

⁴ <https://euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems>

- Institucijama za obrazovanje i obrazovanje odraslih
- Slovenskom zavodu za zapošljavanje
- Raznim institucijama specijaliziranim za karijerno usmjeravanje

Mladim pojedincima usmjeravanje je dostupno preko školskih savjetnika, karijernih savjetnika iz sveučilišnih karijernih centara i savjetnika za usmjeravanje u bilo kojem od 12 karijernih centara pridruženih Slovenskom zavodu za zapošljavanje.

Odrasli imaju priliku pristupiti besplatnim uslugama usmjeravanja u karijernim centrima koje nudi Slovenski zavod za zapošljavanje. Isto tako, nudi im se obrazovno usmjeravanje u 17 regionalnih centara za obrazovno savjetovanje odraslih koji djeluju kao dio Slovenskog instituta za obrazovanje odraslih.

Na sljedećim stranicama saznaj više o sustavu usmjeravanja u Sloveniji:

- <https://euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems/guidance-system-in-slovenia>
- https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

1.3.3. Sustav usmjeravanja u Španjolskoj

Španjolski sustav usmjeravanja nudi univerzalni pristup obrazovnim i stručnim uslugama usmjeravanja u bilo kojoj životnoj dobi, uključujući one koji se obrazuju ili osposobljavaju, zaposlene, nezaposlene i one koji su uključeni u proces cjeloživotnog obrazovanja. S obzirom na to da je Španjolska vrlo decentralizirana, usmjeravanje se provodi putem raznim institucija i organizacija koje su dio središnje Vlade i autonomnih pokrajina (regija). One uključuju:

- Obrazovni sustav
- Sustav zapošljavanja
- Socijalne partnere: Gospodarska komora, udruge poslodavaca i sindikate
- Privatne organizacije

Zakon o obrazovanju (LOMLOE, December 2020.) utvrđuje državne zakone i prepoznaje „Usmjeravanja kao studentsko pravo“ kao ključni čimbenik obrazovne jednakosti. Zakon naglašava personalizirano osposobljavanje čime se doprinosi sveobuhvatnom obrazovanju u odnosu na znanje, vještine i vrijednosti.

Regionalne samouprave obavezne su osigurati posebne usluge i resurse, uključujući specijalizirane stručnjake, osiguravajući time školski uspjeh. To spada pod zajednički okvir koji poštuje odgovornosti svakog pružatelja usluga, kao i autonomne pokrajine s ciljem optimiziranja rezultata i pozicioniranja usmjeravanja kao dodatak i podršku cjeloživotnom obrazovanju.

Obrazovne institucije i škole autonomnih pokrajina rukovode vlastitim obrazovnim, strukovnim i stručnim tijelima za usmjeravanje. S druge strane, škole, centri za strukovnu izvrsnost (VET centri) i sveučilišta nude svoje usluge informiranja, podrške, usmjeravanja i savjetovanja. Institucije za zapošljavanje, upotpunjene sa socijalnim partnerima (sindikatom i agencijama za zapošljavanje)

također pružaju stručne usluge usmjeravanja u skladu s državnim zakonima za javne usluge zapošljavanja.

Na sljedećim stranicama saznaj više o sustavima usmjeravanja u Španjolskoj:

- <https://euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems/guidance-system-in-spain>
- https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

1.3.4. Sustav usmjeravanja u Irskoj

U Irskoj, državne usluge usmjeravanja financirane su iz državnih i privatnih izvora. Pružanje tih usluga ovisi o čimbenicima kao što su povezane politike, kadrovski resursi, demografija klijenata i institucionalno okruženje.

U sektorima za obrazovanje i osposobljavanje, usluge usmjeravanja mogu se integrirati u općenite programe ili se koordinirati za posebno određene inicijative za obrazovanje i osposobljavanje. Usmjeravanje koje financira Odjel za obrazovanje (DoE) dostupno je u srednjim školama i u sklopu programa za daljnje školovanje i usavršavanje (FET programi), centrima za strukovnu izvrsnost (VET), uključujući Inicijativu za obrazovno usmjeravanje odraslih (AEGI), tečajeve za usavršavanje za osobe sa završenom srednjom školom ili za one koji se vraćaju u škole (Post-Leaving Cert/Visoka učilišta za daljnje obrazovanje (PLC/CFE) i u centrima za mlade te centrima za usavršavanje u zajednicama (Youth Reach/Community Training Centres (CTCs)).

U Sektoru za visoko obrazovanje, odjeli koji podržavaju studente jesu Uredi za karijerno savjetovanje, Uredi za starije studente i pristupačnost (Mature Student and Access Offices), internacionalni uredi i podrška za osobe s invaliditetom. Usluge usmjeravanja sektora za javno zapošljavanje, koje osigurava Ured za socijalnu skrb u Irskoj (DSP) dostupni su u uredima Intreo, uredima za zapošljavanje i uredima za lokalno zapošljavanje.

Odbori za obrazovanje i osposobljavanje Irske (ETBI) nadziru i unapređuju prakse stručnog usmjeravanja u svim obrazovnim područjima, utječući na politiku Ministarstva. ETBI također ugošćuje Euroguidance Center Ireland. Cjeloživotno usmjeravanje u Irskoj brine se za obrazovanje, osposobljavanje i tržište rada, s prilagođenim pristupima za različite skupine klijenata, kao što su studenti i odrasli učenici.

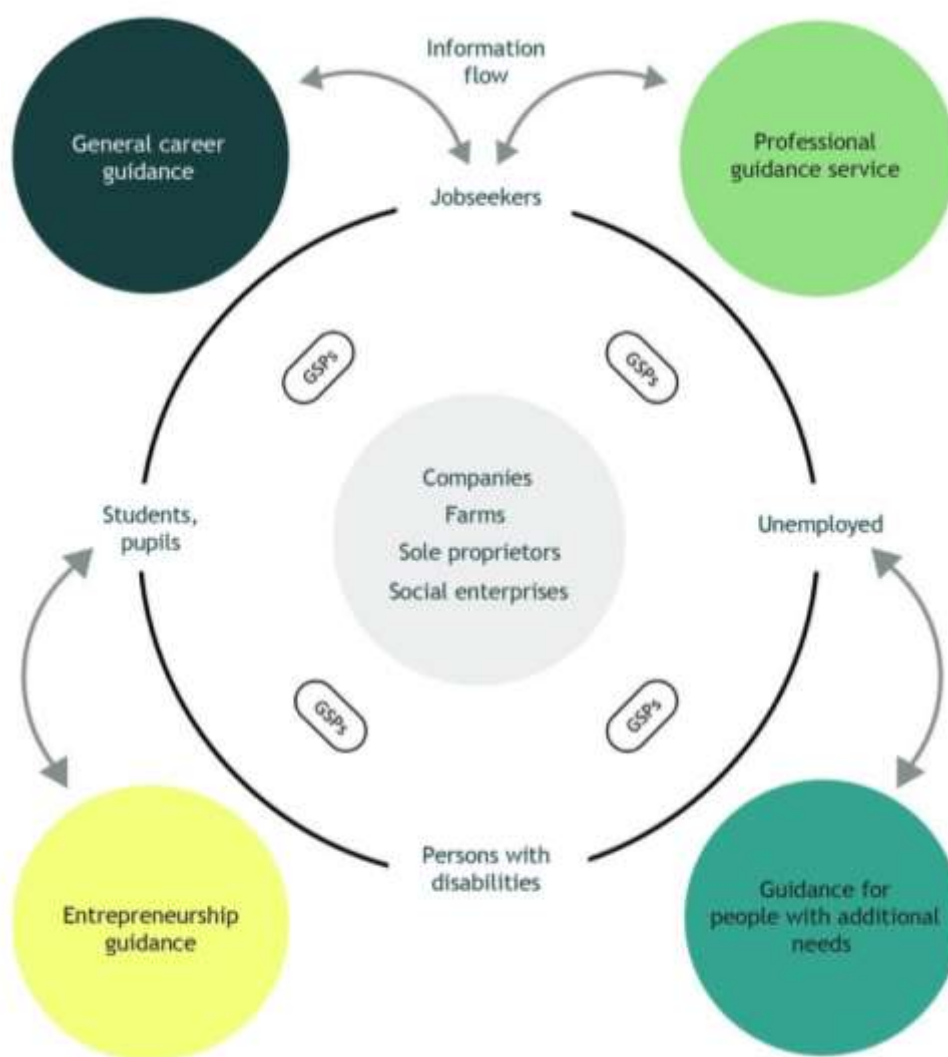
Više na:

- <https://euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems/guidance-system-in-ireland>
- https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

1.4. Model usluga usmjeravanja na području multifunkcionalne poljoprivrede

Konzorcij AgriNext osmislio je detaljan izvještaj o [Modelu usluga usmjeravanja](#)⁵, dostupan na web stranici projekta. Prvi dio izvještaja sabire i analizira postojeće Modele usluga usmjeravanja iz četiri zemlje partnerice (Hrvatska, Irska, Slovenija i Španjolska). Drugi dio sadrži novi Model usluga usmjeravanja koji kombinira modele zemalja i uvodi nove ideje i pristupe. Naposljetku, brošura u PDF-u sadrži novi Model usluga usmjeravanja AgriNexta.

Postojeći Model usluga usmjeravanja u Hrvatskoj, Sloveniji i Španjolskoj

Slika 2: Postojeći MUU u Hrvatskoj, Sloveniji i Španjolskoj

Izvor: <https://www.agrinext-project.eu/en/about-the-project/deliverables/>

⁵ https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

Nadalje, [baza podataka postojećih prilika za cjeloživotno obrazovanje na području MP-e](#)⁶ dostupna je na web stranici AgriNexta. Baza podataka predstavlja zbirku prilika za osposobljavanje i učenje na području MP-a koje su dostupne u zemljama članicama konzorcija (Hrvatska, Irska, Slovenija i Španjolska).

1.4.1. MUU u Hrvatskoj

Opće usluge usmjeravanja obavlja Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) i Centar za informiranje i savjetovanje o karijeri (CISOK) i namijenjene su svim grupama korisnika sa svih područja aktivnosti. Kroz spomenute institucije, nezaposleni ljudi, ljudi koji traže posao, učenici, studenti i bilo tko drugi može doći do informacija o prilikama za karijerni razvoj na državnoj razini. Isto tako, oni organiziraju radionice o vještinama za upravljanje karijerom, poduzetništvom i stvaranjem profesionalnih prilika općenito. Privatne agencije za zapošljavanje mogu osigurati široki spektar usluga i većinom se usredotočuju na ciljane skupine ili ciljane aktivnosti. Sveučilišni centri nude studentima s pripadajućih fakulteta usluge za karijerni razvoj, a centri za karijerni razvoj na institucijama za visoko obrazovanje koji obrazuju studente na području poljoprivrede pružaju specifične usluge tim studentima.

Stručno usmjeravanje u Republici Hrvatskoj provodi se u javnim i privatnim sektorima te u raznim udrugama. Najčešće se provodi u sustavu obrazovanja i rada, npr. zapošljavanje. Neke organizacije provode stručno usmjeravanje za nekoliko grupa korisnika, a neke za ciljane skupine ili ciljane područja aktivnosti.

Ciljane stručne usluge usmjeravanja na području MP-a osiguravaju organizacije kao Ministarstvo poljoprivrede, državne agencije, stručne komore, poljoprivredne zadruge i razne druge stručne organizacije ili obrazovne institucije koje provode obrazovne programe na području poljoprivrede.

Podršku poduzetništvu organiziraju Hrvatska gospodarska komora, centri za poduzetništvo, poslovni inkubatori, razvojne agencije, centri za regionalne kompetencije, itd. Oni pružaju informacije, daju pravne savjete, organiziraju poslovno usavršavanje i pomažu kreirati poslovne planove.

Ranjive skupine na tržištu rada (ljudi s posebnim potrebama, žene žrtve nasilja, bivši ovisnici, itd. imaju otežani pristup tržištu rada i često uslugama za stručno usmjeravanje. Takvi pojedinci mogu se obratiti savjetnicima u HZZ-u ili drugim zavodima koji vode računa o interesima određenih ranjivih skupina. ([Ref. 7](#))

⁶ <https://www.agrinext-project.eu/en/search/>

Tablica 1: Instituti i organizacije uključene u MUU u Hrvatskoj

Institucije i organizacije			
Opće usluge usmjeravanja	Stručne usluge usmjeravanja	Usluge usmjeravanja u poduzetništvu	Usmjeravanje za ljude s posebnim potrebama
Hrvatski zavod za zapošljavanja (HZZ)	Ministarstvo poljoprivrede	Hrvatska gospodarska komora	Savjetnici u HZZ-u
Centar za informiranje i savjetovanje o karijeri (CISOK)	Hrvatska agencija za poljoprivredu	Hrvatska obrtnička komora	Zavodi koji okupljaju članove ranjivih skupina
Agencije za zapošljavanje	Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu	Regionalni centri kompetencija	
Sveučilišni centri za karijerni razvoj	Hrvatska komora poljoprivrede	Institucije za poduzetničku potporu	
	Hrvatska komora agronoma	Razvojne agencije	
	Lokalne akcijske grupe (LAGs)	Privatne tvrtke za savjetovanje	
	Hrvatska mreža ruralnog razvoja (HMRR)	Županijski i gradski uredi za gospodarstvo	
	Hrvatski savez udruga ekoloških proizvođača		
	Institucije za obrazovanje odraslih (veleučilišta, srednje škole, sveučilišta) itd.)		

Izvor: agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

1.4.2. MUU u Sloveniji

Opće usluge usmjeravanje za potrebe tržišta rada pružaju organizacije koje su više usredotočene na povezivanje s poslodavcima i one koji su više orijentirani na cjeloživotno obrazovanje prilagođeno potrebama tržišta rada ili želju za osobnim razvojem. Obje grane obraćaju se osobama koje traže posao i njihovim karijernim putevima.

Točka VKO⁷ - Karijerna orijentacija za cjeloživotno obrazovanje (Lifelong Career Orientation (Znam kamo idem)) - središnja je web stranica za sve pružatelje usluga u sklopu karijernog savjetovanja za cjeloživotno obrazovanje u Sloveniji i kreatora politika iz ovog područja te unutar toga je Modularno usavršavanje za karijerne savjetnike (MUKS), a to je multidisciplinarni neformalni program usavršavanja za pružatelje usluga za cjeloživotno obrazovanje na području VKO-a. Ministarstvo obrazovanja održava Portal za osnovne vještine (Portal OSV) s online učionicama za samostalno učenje i savjete za odrasle.

Karijerno usmjeravanje provodi se u institucijama za visoko i srednjoškolsko obrazovanje, uglavnom s ciljem daljnjeg obrazovanja i prekvalifikacije, a po prvi put su uključeni poslodavci u

⁷ <https://www.vkotocka.si/vko/>

obrazovne programe (praksa s radom i ostalim praktičnim osposobljavanjem). Sveučilišta imaju karijerne centre gdje studenti mogu dobiti informacije o različitim natječajima za posao, stipendijama, izvannastavnim aktivnostima, volontiranju, prilikama za studentsku mobilnost, radionicama, osobnom razvoju, događajima kao što su sastanci s poslodavcima, savjet o praksi, itd.

Na području **Multifunkcionalne poljoprivrede i ruralnog razvoja** službe za savjetovanje djeluju na dva područja:

- Savjetovanje tijekom strukovnog osposobljavanja i studija ili za prekvalifikaciju te potvrdu neformalno stečenih vještina i
- Na području savjeta o poljoprivredi, koji je usmjeren na dionike u poljoprivredi i komplementarnim aktivnostima te ruralnom razvoju.

Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva te njegove regionalne jedinice djeluju kao veza između poljoprivredne politike (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i prehrane te njihovi podizvođači) i istraživačkih (Poljoprivredni institut) i obrazovnih sfera, pružajući usluge javnog savjetovanja poljoprivrednim holdinzima. Osim tih ustanova, javnu poljoprivrednu politiku, a posebno ruralni razvoj provode slovenske skupine lokalnog djelovanja (Slo. LAS).

Mreža koja podržava pružanje usluga usmjeravanja u poduzetništvu raznolika je i velika. Proteže se na strukovni obrazovni sustav koji provodi obavezne module (npr. poduzetništvo i marketing) i razne projektne aktivnosti. Različita ministarstva traže projekte i ostale novčane inicijative za razne vrste osposobljavanja i savjetovanja kako bi promovirali poduzetništvo u skladu s politikom EU-a: razvijajući poduzetničke ideje, pripremajući poslovne planove, osnivajući tvrtke ili inkubatore te centre za kompetencije, dodjeljujući nagrade uspješnim poduzetnicima, itd.

Nakon završetka osnovne škole, **ljudi s posebnim potrebama** mogu se upisati ili u prilagođene (specijalizirane) obrazovne institucije za one s ozbiljnijim mentalnim poteškoćama koji se nakon toga smještaju u centre za rad i boravak ili mogu pronaći posao, posebice u socijalnim tvrtkama ili tvrtkama koje pružaju podršku osobama s invaliditetom. Projekt Razvijanje modela savjetovanja ranjivih skupina prepoznaje četiri područja savjetovanja ljudi s invaliditetom: razvijanje govora, motornih i socijalnih vještina; usavršavanje radnih vještina; promoviranje samostalnosti; osposobljavanje za uspješan život i duhovno savjetovanje. ([Ref. 7](#))

Tablica 2: Glavni instituti i organizacije uključene u MUU u Sloveniji

Institucije i organizacije			
Općenito karijerno usmjeravanje	Usluge stručnog usmjeravanja	Usmjeravanja u poduzetništvu	Usmjeravanje za ljude s posebnim potrebama
Općenito karijerno usmjeravanje povezano s poslodavcima	Organizacije koje pružaju karijerno usmjeravanje u MP-u tijekom edukacije	Slovenska javna agencija za promoviranje poduzetništva, internacionalizacije, stranih ulaganja i i tehnologije (SPIRIT)	Pružatelji rehabilitacije djeluju kao javna služba unutar mreže pružatelja rehabilitacije pri zapošljavanju
Ministarstvo rada, socijalne skrbi i jednakosti	Institut Republike Slovenije za strukovno obrazovanje i osposobljavanje (CPI)	Gospodarska komora	Karijerni centri na sveučilištima

Slovenski zavod za zapošljavanje	CMEPIUS	Obrtnička komora	Udruženje pružatelja usluga rehabilitacije pri zapošljavanju u Republici Sloveniji i njegovi članovi (Slo. ZIZRS)
Agencije za zapošljavanje (AGADO, ATAMA, Adecco, Optius, etc.)	Poljoprivredne i prehrambene škole (VET)	Centri kompetencije za	Usmjeravanje u školama
Usluge usmjeravanja povezane s cjeloživotnim obrazovanjem	Javna sveučilišta, fakulteti (karijerni centri)	Inkubatori	
Ministarstvo obrazovanja, znanosti i spora	Organizacije koje pružaju savjet o MP-u i ruralnom razvoju	Tvrtke za poduzetničko savjetovanje	
Slovenski institut za obrazovanje odraslih	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i prehrane		
Zajednica institucija za visoko obrazovanje (SVŠ)	Slovenska komora za poljoprivredu i šumarstvo - CAFS		
Državni obrazovni institut	Slovenski poljoprivredni institut		
Fond za razvoj, invaliditet i održavanje	LAG-ovi		
Javna sveučilišta			
Neprofitne organizacije			

Izvor: agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

1.4.3. MUU u Španjolskoj

Zbog političkog sustava u Španjolskoj (u 17 autonomnih pokrajina), ova zemlja ima bezbroj teritorijalnih organizacijskih jedinica unutar svojih rukovoditeljskih tijela koja predstavljaju određena tijela povezana s karijernim savjetovanjem.

Što se tiče **Multifunkcionalne poljoprivrede** nema tijela koja pružaju savjetovanje poslodavcima ili radnicima jer je taj koncept relativno nov, a samouprave još nisu imale vremena dotaknuti se tog pitanja. Ipak, MP se prakticira u Španjolskoj intuitivno uz pomoć javnih i privatnih administracija.

Brojne španjolske organizacije pružaju **opće usluge usmjeravanja** povezane s poslodavcima. Državni zavod za zapošljavanje (SEPE) autonomno je tijelo povezano s Ministarstvom rada i socijalnom ekonomijom. SEPE, zajedno s Javnim zavodom za zapošljavanje autonomnih pokrajina zajedno tvore Nacionalni zavod za zapošljavanje kako bi doprinijeli razvoju politika zapošljavanja, rukovodile sustavom zaštite protiv nezaposlenosti i garantirale informacije o tržištu rada.

Aktivne politike za zapošljavanje prenesene su na zavode za zapošljavanje autonomnih pokrajina. Autonomne pokrajine imaju ovlasti u pitanjima zapošljavanja: osposobljavanje, usmjeravanje rada i posredovanje između ponude i potražnje za radnom snagom.

Lokalne vlade (gradska vijeća) nude **usluge usmjeravanja zapošljavanja** koje ciljaju na nezaposlene stanovnike općina. Te se usluge sastoje od stručnih seminara sa savjetovanjem ili individualnim pristupom. Neke od teme su: osmišljavanje personaliziranih planova za uključivanje koji se sastoje od, između ostalog, definiranja profesionalnog cilja, organizacije potrage za poslom, vlastito znanje kako bi osoba koja traži posao znala koje su joj mogućnosti na tržištu rada; kako poboljšati svoje sposobnosti, alate za traženje posla, znanje o tržištu rada, itd.

Agencije za zapošljavanje regulira Kraljevska odredba 1796/2010 iz prosinca 2010. To su javna ili privatna tijela koja provode aktivnosti s ciljem pronalaska posla nezaposlenim ljudima. Kako bi to postigli, oni procjenjuju profile, vještine ili znanje nezaposlenih i provode aktivnosti povezane s potragom posla, kao što je usmjeravanje, stručno informiranje ili odabir kadra.

Organizacije i institucije koje pružaju **stručne usluge usmjeravanja u MP-u** zadužene su za upravljanje poljoprivrednim i stočarskim gospodarstvima u ovlaštenim područjima; one su hijerarhijski ovisne o dotičnim regionalnim ministarstvima poljoprivrede.

Postoje dva oblika Centara za strukovno osposobljavanje. S jedne strane, Instituti srednjoškolskog obrazovanja (IES) i s druge strane, integrirani centri za strukovno osposobljavanje.

Poljoprivredne udruge, kao što su [COAG](#)⁸, [UPA](#)⁹ i [ASAJA](#)¹⁰, različite su organizacije na državnim i regionalni razinama koje imaju autonomiju obično na razini pokrajine. Ipak, glavni fokus leži na pružanju usluga i osposobljavanja svojim članovima, a ne toliko pružanju usluga stručnog usmjeravanja.

Javna sveučilišta diljem Španjolske grupirane su u Španjolsku federaciju javnih sveučilišta, koja prema ovoj Federaciji predstavljaju Javna sveučilišta i teritorijalne udruge javnih sveučilišta (ATUP) kao točke sastajanja za razmjenu informacija, metodološku sistematizaciju, kolektivno promišljanje i teorijsku proizvodnju.

Organizacije koje pružaju **usluge poduzetničkog usmjeravanja** uključuju obrazovne programe za promicanje poduzetništva (Entrepreneurship Classrooms i Innicia u Andaluziji) i Španjolsku gospodarsku komoru, javnopravnu korporaciju čija je svrha zastupanje, promicanje i obrana općih interesa španjolskih tvrtki.

Poslovni inkubatori su organizacije osmišljene s ciljem da pomognu stvoriti mlade tvrtke i podržati poduzetništvo u smislu tehničkih i financijskih pitanja, savjetujući ih o tome kako ocijeniti svoje ideje i vodeći ih prema konsolidaciji svojih tvrtki.

Andalusia Emprende i njezini Centri za poduzetničku podršku i razvoj (CADE) jesu javna tijela andaluzijske vlade koja pomažu start-up tvrtkama razviti i konsolidirati poslovne ideje sa specijaliziranim uslugama koje daju kvalificirani tehnički timovi stručnjaka iz široke mreže centara prisutnih diljem regije.

Općinski instituti za ekonomski razvoj (IMDEEC) u Córdoba su organi općina u službi poduzetništva i proizvodnog tkiva koji nastoje promicati gospodarski i društveni razvoj općine.

⁸ <http://www.coag.org/>

⁹ <https://www.upa.es/>

¹⁰ <https://www.asaja.com/>

O.N.C.E. jest državna udruga koja je osnovana za Kooperaciju i društvenu inkluziju ljudi s invaliditetom. Udruga pruža ljudima s invaliditetom radne dobi stručno kvalificiranje i potrebne radne vještine kako bi mogli pristupiti tržištu rada s jednakom šansom, uz pomoć edukacija.

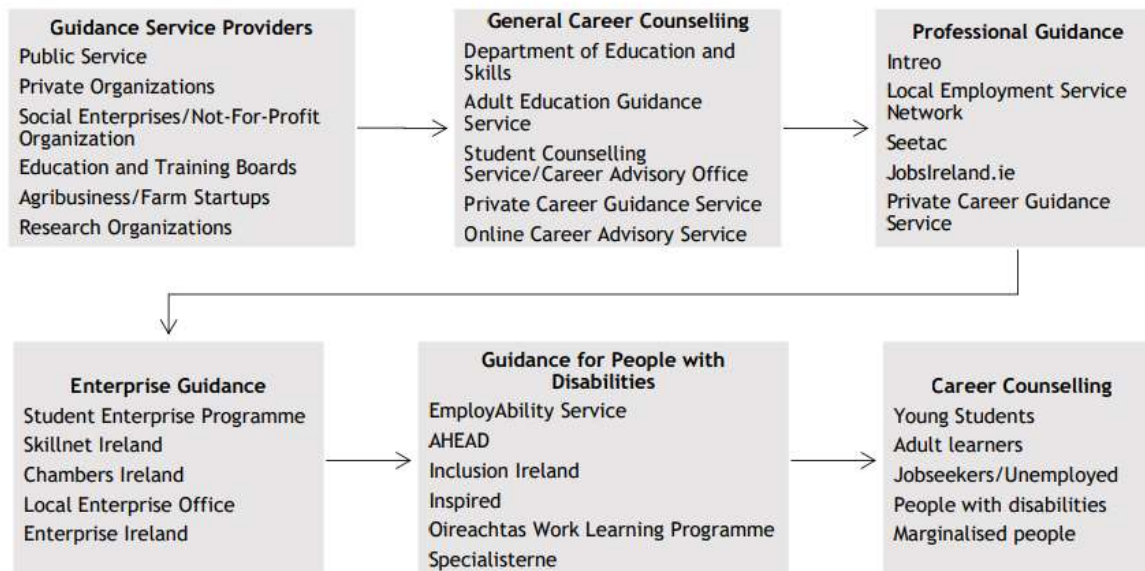
Tablica 3: Glavni instituti i organizacije uključene u MUU Španjolske

Institucije i organizacije			
Opće usluge usmjeravanja	Stručne usluge usmjeravanja	Usluge usmjeravanja u poduzetništvu	Usmjeravanje za ljude s posebnim potrebama
Državni zavod za zapošljavanje (SEPE)	VET Centri: Instituti za srednjoškolsko obrazovanje (IES) i Integrirani centri za strukovno osposobljavanje (CIFP, CPIFP)	Gospodarske komore	Suradnja i društvena inkluzija za ljude s invaliditetom iz O.N.C.E.
Zavodi za zapošljavanje u autonomnim pokrajinama	Poljoprivredne udruge: COAG, UPA, ASAJA	Poslovni inkubatori	
Lokalne samouprave (gradska vijeća)	Španjolska federacija javnih sveučilišta: Javna sveučilišta i teritorijalni savezi javnih sveučilišta (ATUP)	Razvojni centri (CADE)	
Agencije za zapošljavanje		Općinski instituti za gospodarski razvoj (IMDEEC -u Córdoba-).	
Institucije na općinskoj razini s ovlastima na području karijernog savjetovanja		Andalusia Emprrende i njezini Centri za poduzetničku podršku i razvoj (CADE)	

Izvor: agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

1.4.4. MUU u Irskoj

Postojeći model usluga usmjeravanja u Irskoj

Slika 3: Postojeći MUU.

Izvor: https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

U Irskoj, karijerno i poslovno savjetovanje/savjetovanje o zapošljavanju provode državne javne službe, privatne prakse i nevladine organizacije. Točnije rečeno, usmjeravanje se provodi u srednjim školama (za učenike 12-18 godina), a provodi ih Ured za obrazovanje i vještine; na drugoj razini (Daljnje/Strukovno obrazovanje i osposobljavanje) isto provodi Služba za obrazovno usmjeravanje odraslih i Centri za osposobljavanje mladih (Youth Reach/Community Training Centres); a na trećoj razini (visoko obrazovanje) to čine službe za savjetovanje studenata i uredi za karijerno savjetovanje. Karijerno savjetovanje slijedi pomno definirane stadije ili procese gdje pojedinac i PUU rade zajedno kako bi razvili i implementirali karijerni akcijski plan. Kod strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, PUU pružaju podršku kako bi se donijele ispravne odluke i kako bi pomogao donositi odluke u kontekstu karijere.

Opće karijerno usmjeravanje

Prema državnim smjernicama, karijerno savjetovanje u školama odnosi se na iskustva učenja u razvojnom slijedu koji pomaže studentima razviti vještine samoupravljanja koje vode prema učinkovitim izborima i odlukama o svojim životima. Ono uključuje tri posebna, ali međusobno povezana područja i socijalni razvoj, kao i obrazovno i karijerno usmjeravanje.

Privatno karijerno savjetovanje dostupno je putem Instituta savjetnika za usmjeravanje (IGC), stručno tijelo za savjetnike usmjeravanja u Irskoj. Karijerni savjetnici pomažu pojedincima donijeti bolje odluke o karijeri fokusirajući se na želje, interese, vrijednosti, sposobnosti, vještine i životne priče. IGC pruža popis privatnih stručnjaka/savjetnika koji samo daju informacije, ali ne preporučuju individualno savjetovanje o usmjeravanju i ne prihvaćaju odgovornost za bilo kakav privatni aranžman između savjetnika za usmjeravanje i stranke.

Stručno usmjeravanje/Usmjeravanje za zapošljavanje

U usporedbi s karijernim i obrazovnim savjetovanjem, stručnom usmjeravanju/usmjeravanju za zapošljavanje u javnim službama za zapošljavanje nedostaje kohezije i loše je definirano i pojašnjeno, a zapravo je ključni aspekt službi za socijalnu skrb i zapošljavanje.

Intreo je irski državni zavod za zapošljavanje pod ovlasti Ureda za socijalnu zaštitu, odgovoran za zapošljavanje i stručno savjetovanje poslodavcima i ljudima koji traže posao. Savjetnici za stručno savjetovanje u uredima Intreo-a rade izravno s pojedincima kako se ljudi pripremili za posao, pronašli posao ili kako bi pomogli poslodavcima popuniti prazna radna mjesta. Oni pružaju podršku i usluge osobama koje žele promijeniti karijeru, usavršiti vještine ili se prekvalificirati, prepoznati primjerene prilike za usavršavanje ili povezati se s poslodavcima koji traže radnu snagu. Mreža za lokalno zapošljavanje (LESN) jest mreža koja nudi zapošljavanje na lokalnoj razini, a vode je lokalne razvojne tvrtke i nevladine udruge. LESN ima cilj ispuniti potrebe svake pojedinačne stranke i lokalne zajednice u kojoj ona djeluje. LESN - lokalni mode pružanja usluga usmjeravanja uključuje aktivnosti kako bi razumio ljude koji prolaze složene promjene (a ne samo one kojima nedostaju vještine ili im je ideja o karijeri nejasna) i koristi terapeutske pristupe (npr. empatija, slušanje ili jednostavno prijateljsko prihvaćanje) kako bi pozitivno utjecao na čovjeka koji izlazi na tržište rada. Seetac jest privatna tvrtka sa stručnim profesionalcima diljem Irske koja pomaže ljudima steći primjerene vještine kako bi došli do novih prilika. Oni osiguravaju osposobljavanje i podršku pojedincima kako bi pronašli posao ili povećali šanse za karijeru razvijajući nove ili prenosive vještine.

Usmjeravanje za ljude s posebnim potrebama

U Irskoj je Nacionalno tijelo za osobe s invaliditetom odgovorno za pružanje praktičnih smjernica za potporu potpunoj inkluziji osoba s invaliditetom u zajednice, škole i radna mjesta. I državna vlada i privatne/nevladine organizacije nude niz karijernih i profesionalnih usluga/usluga za zapošljavanje osobama s invaliditetom.

Usmjeravanje u poduzetništvu

Studentski poduzetnički program (Student Enterprise Program) je uzbudljiv i koristan program koji potiče studente da se okušaju u vođenju poduzeća kako bi postali poduzetnici još u školi. Studentski poduzetnički program i imenovani studentski poduzetnički koordinator usmjeravaju studente poduzetnike u jačanju kreativnosti, poboljšanju komunikacijskih vještina, primjeni tema poslovnih studija, potičući studente da razmotre samozapošljavanje kao karijerni izbor i opremaju studente s vještinama za osnivanje i vođenje vlastitih poduzeća.

Skillnet Ireland je agencija za poslovnu podršku Vlade Irske, odgovorna za unapređenje konkurentnosti, produktivnosti i inovativnosti poduzeća kroz razvoj radne snage koju vode poduzeća. Mentori/savjetnici za usmjeravanje pomažu vlasnicima tvrtki u poboljšanju svog učinka kroz stručno poslovno mentorstvo. To je besplatan, strukturiran, online program podrške poslovanju osmišljen kako bi malim i srednjim tvrtkama (SME) pružio poslovno mentorstvo, vještine i specifične poslovne potrebe.

Chambers Ireland je najveća irska poslovna mreža, s geografskim dosegom i bazom članstva koja obuhvaća gradove, mjesta i zajednice diljem zemlje. Komore pružaju mogućnosti osposobljavanja i umrežavanja za poduzetnike kako bi razvili svoje poslovne vještine i talente, osiguravajući da mogu učiti iz tuđih iskustava i blisko surađivati s malim i srednjim poduzećima kako bi im pomogli napredovati u poslovnom okruženju. Članovi komora rade s lokalnim poslovnim čelnicima kako bi pomogli svojim tvrtkama pronaći prilike i proširiti svoju bazu klijenata.

Lokalni poduzetnički uredi jedinstveno su mjesto za traženje informacija i podrške za pokretanje ili razvoj poslovanja u Irskoj, za nove poduzetnike i postojeće vlasnike malih tvrtki.

Enterprise Ireland nacionalna je agencija odgovorna za rast irskih poduzeća na svjetskim tržištima. Oni rade s irskim poduzećima kako bi im pomogli započeti, razviti, uvesti inovacije i ostvariti izveznu prodaju na globalnim tržištima.

Slika 4: Kandidati čekaju intervju za posao. Izvor: https://www.freepik.com/free-photo/candidates-waiting-job-interview_12751559.htm#page=2&query=jobseekers%20counseling&position=18&from_view=search&track=ais

1.5. SWOT analiza postojećeg MUU-a

Tablica 4: SWOT analiza MUU-a u Hrvatskoj, Irskoj, Sloveniji i Španjolskoj

UNUTARNJI ČIMBENICI	
P – JAKE STRANE/PREDNOSTI	Hrvatska <ul style="list-style-type: none"> Tradicionalno poljoprivredna zemlja s relativno dobro organiziranim sustavom potpore. Postoje brojne organizacije koje nude informacije/pomoć poljoprivrednicima. Organizacije koje pružaju informacije ravnomjerno su raspoređene po cijeloj zemlji. Mnogi mladi ljudi preuzeli su ili preuzimaju poljoprivredna gospodarstva od starijih generacija. Koriste se suvremena znanja iz područja MP-a. Dobri klimatski uvjeti.
	Slovenija <ul style="list-style-type: none"> Raznovrsna mreža karijernih savjetnika. Savjetnici u različitim stadijima karijere. Financiranje različitih oblika karijernog usmjeravanja na državnoj razini i iz EU fondova. Mogućnost uključivanja javnog i privatnog sektora u karijerno usmjeravanje. Decentralizacija usmjeravanja - lokalna i regionalna. Solidna raznolikost formalnog obrazovanja. Veliki izbor neformalnog obrazovanja.
	Španjolska <ul style="list-style-type: none"> Postojanje usluga obrazovanja i strukovnih usluga usmjeravanja. Velika prisutnost takvih usluga na cijelom državnom teritoriju.
	Irska <ul style="list-style-type: none"> Nacionalni centri za stručno usmjeravanje za učenike nakon osnovne, druge i treće razine, uključujući usmjeravanje odraslih. Primjereni i dostupni centri za karijerno usmjeravanje unutar lokalnih zajednica. Specijalizirane usluge karijernog usmjeravanja za osobe s invaliditetom, marginalizirane osobe i poduzetnike. Usmjeravanje u školama obuhvaća tri odvojena, ali međusobno povezana područja osobnog i društvenog razvoja, obrazovnog usmjeravanja i karijernog usmjeravanja. Karijerno usmjeravanje integrirano je s poduzetničkim obrazovanjem mladih studenata. Stručni i obrazovani stručnjaci za usmjeravanje. Karijerno usmjeravanje jest dobro razvijeno zanimanje s jasnim smjernicama, standardima, kvalifikacijskim zahtjevima i pružanjem usluga na diplomskoj i poslijediplomskoj razini. Dobro definirane faze/procesi usluga karijernog usmjeravanja koji odgovaraju individualnim vještinama, interesima i vrijednostima. Osobni kontakt sa savjetnikom za karijerno usmjeravanje. Uglavnom besplatno.

Hrvatska

- Nedovoljna povezanost s pružateljima usluga usmjeravanja.
- Nedovoljna osposobljenost zaposlenika za karijerno savjetovanje.
- Ne postoji dovoljna osviještenost među poljoprivrednicima o potrebi kontinuiranog osposobljavanja.
- Nedovoljna financijska sredstva za kvalitetnije informacije.
- Nedovoljna informatička pismenost među poljoprivrednicima, posebno starijima.
- Loša komunikacija između sustava i krajnjih korisnika.
- Nedovoljna prisutnost savjetnika na terenu.
- Nedostatak individualizirane potpore poljoprivrednicima po principu „one stop shop“.
- Svaka organizacija bavi se uglavnom uskim djelokrugom rada.
- Stara i nisko obrazovana populacija vlasnika obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.
- Nedostatak pravne podrške poljoprivrednicima (u smislu pomoći da poslovanje bude u skladu sa zakonima).

Slovenija

- Raspršene informacije i kontakti.
- Slaba informiranost općih savjetnika o MP-u i ruralnom razvoju.
- Slaba vidljivost rada savjetnika iz različitih organizacija.
- Slabo umrežavanje između karijernih savjetnika i stručnih savjetnika.
- Interes poljoprivrednika za ponuđeno neformalno, suvremeno usavršavanje je nizak ili nedostaje motivacije.
- Niska razina osviještenosti o važnosti cjeloživotnog obrazovanja/usavršavanja u stručnim i mekim vještinama.
- Netransparentnost neformalnog osposobljavanja.
- Loša komunikacija ili razumijevanje (što se želi ili očekuje) između dionika tržišta rada.

Španjolska

- Javne uprave nemaju dovoljno znanja o multifunkcionalnoj poljoprivredi.
- Loša organizacija sustava javnog usmjeravanja.
- Dvostrukost tijela.
- Pretjerana decentralizacija.
- Nedostatak javnih politika za proučavanje, razvoj i provedbu.
- Nedostatak javnih sredstava za usmjeravanje i savjetovanje.
- Nedostatak specijalizacije među savjetnicima za karijerno usmjeravanje.

Irska

- Poteškoće s pristupom karijernom usmjeravanju u kratkom roku.
- Visoka naknada za pristup privatnom karijernom usmjeravanju.
- Nedostatak stručnog karijernog usmjeravanja u novijim/suvremenijim zanimanjima ili kao odgovor na promjene i potrebe na tržištu rada.
- Malo ili nimalo programa mentorstva za poduzetnike.
- U usporedbi s stručnim/obrazovnim usmjeravanjem, stručnom usmjeravanju ili usmjeravanju za zapošljavanje nedostaje kohezije. Loše je definirano i shvaćeno, a manje je razvijeno kroz javne zavode za zapošljavanje, gdje je nedvojbeno bitan aspekt potpore pri zapošljavanju.

VANJSKI ČIMBENICI

O PRILIKE - / MOGUĆNOSTI

Hrvatska

- Prijave na projekte koje financira Europska unija i mogućnost korištenja strukturnih fondova.
- Međusobno povezivanje s istraživačkim organizacijama s ciljem prijavljivanja „većih“ projekata.
- Mogućnost povezivanja s drugim proizvodnim jedinicama u klastere/zadruge u svrhu jačanja svih dionika.
- Organizacija promotivnih aktivnosti, radionica i mogućnosti umrežavanja.
- Mogućnost kontinuiranog obrazovanja i usavršavanja u području određenog zanimanja.
- Korištenje različitih mogućnosti usavršavanja u inozemstvu.
- Bolja povezanost različitih gospodarskih sektora unutar zemlje (npr. poljoprivreda i turizam).
- Sinergijsko djelovanje svih dionika sustava u svrhu omogućavanja izvozne konkurentnosti.
- Osiguravanje sredstava za bolju informiranost poljoprivrednika.

Slovenija

- Svijest o mogućnostima u područjima MP-a i ruralnog razvoja.
- Održavanje i širenje ruralnih radnih mjesta i održavanje gustoće ruralne populacije.
- Identifikacija novih karijera unutar MP-a i ruralnih područja.
- Poboljšana komunikacija i informiranje među dionicima na tržištu rada MP-a.
- Motiviranost za cjeloživotno obrazovanje i ažuriranje usavršavanja u području MP-a.
- Zajedničke točke prikupljanja informacija, komunikacije i suradnje karijernih savjetnika iz različitih područja.

Španjolska

- Generiranje novih poslovnih modela.
- Promjena proizvodnog sustava.
- Poboljšanje financijske i ekonomske isplativosti poljoprivrednih gospodarstava.
- Ekološki održivi model s većom ekološkom osviještenošću.

Irska

- Na praksi je potrebno stručno usmjeravanje u karijeri.
- Karijerno usmjeravanje u novijim zanimanjima (npr. AI, Big Data, itd.).
- Mentorstvo jedan na jedan, posebno za poduzetnike.
- Karijerno usmjeravanje povezano je sa zapošljavanjem.

Hrvatska

- Nedovoljna izdvajanja za poljoprivredu općenito.
- Nedovoljne financijske potpore u sustavu poljoprivrede.
- Nedovoljna dostupnost usluga mikro-poduzetnicima.
- Nedostatak slobodnog vremena poljoprivrednika za prijavu i rad na projektima.
- Nedostatak kontinuiranih mjera i potpora razvoju poljoprivrede.
- Nedovoljna i skupa radna snaga.
- Nekonkurentan uvoz prehrambenih proizvoda.

Slovenija

- Smanjena sredstva za savjetodavni rad.
- Smanjena sredstva za poljoprivredu i ruralni razvoj.
- Konkurentnost drugih zanimanja smanjila je interes za MP.
- Nepovoljna zakonska regulativa za rad savjetnika i uvjete za formalno i neformalno usavršavanje.

Španjolska

- U Španjolskoj ne postoji kultura u pogledu primjene MP-a.
- Otpor promjenama i uvođenju inovacija u poljoprivredni sektor.

Irska

- Usluge karijernog usmjeravanja samo su produžetak glavnih aktivnosti javnih centara za karijerno usmjeravanje ili privatnih organizacija.
- Konfliktna uloga službi za karijerno usmjeravanje sa službama socijalne skrbi i mirovinskim zavodima.
- Sukob uloga za savjetnike za usmjeravanje, koji se često moraju kretati između administrativnih dužnosti i zahtjeva profesionalne prakse, stvarajući dvosmislenost i napetosti.

Izvor: https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442

2. Prijedlog za novi Model usluga usmjeravanja

2.1. Uvod

Razmislite o sljedećim pitanjima:

Možemo li unaprijediti model postojećeg MUU-a? Koje se slabosti mogu poboljšati, a koje mogućnosti treba razmotriti? Kako učiniti model jednostavnim i prilagođenim korisniku?

Modeli su stvoreni kako bi pomogli korisnicima vizualizirati i razumjeti ulogu koju svaka organizacija ima. Modeli također pomažu korisnicima razumjeti kako promjene primijenjene na jedno područje mogu utjecati na promjene koje donosi drugo područje.

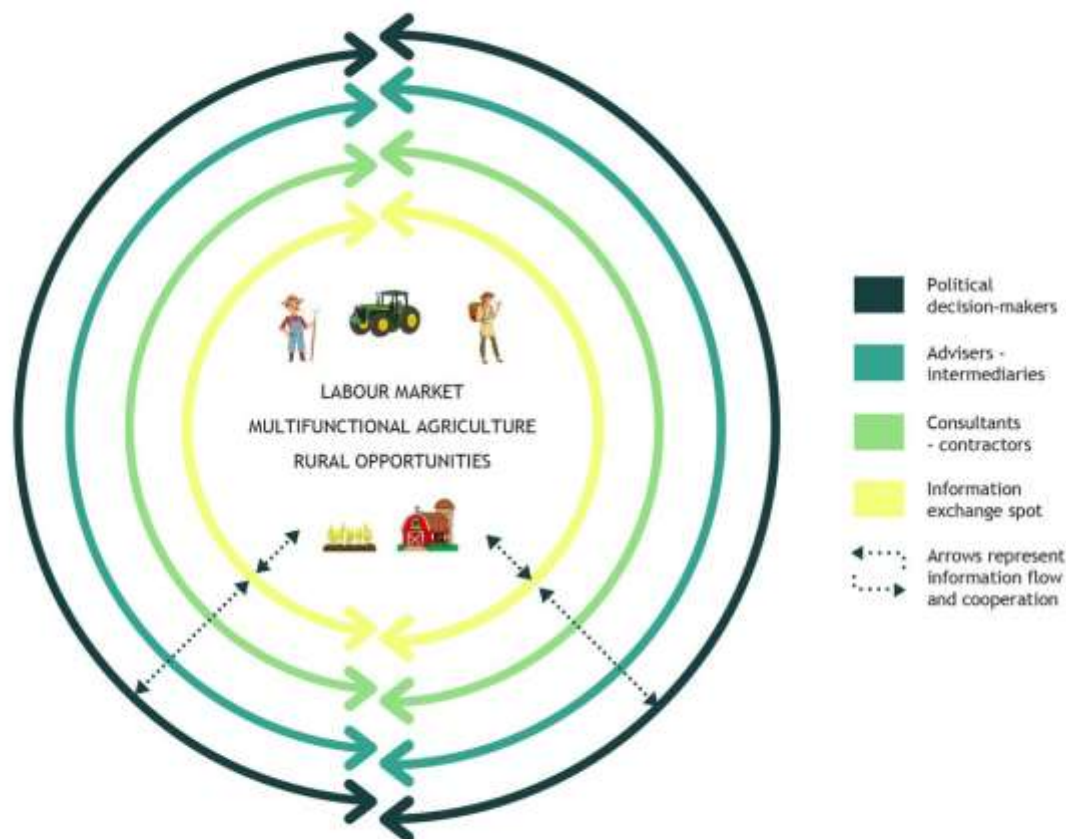
Svrha MUU-a jest prikazati ili vizualizirati ulogu sudionika i korisnika te njihovu suradnju na tržištu rada, što nam omogućuje pregled organizacija/institucija uključenih u karijerno savjetovanje za nekoga tko se želi profesionalno baviti multifunkcionalnom poljoprivredom.

I novi model MUU-a i postojeći MUU namijenjeni su različitim skupinama korisnika koji su uključeni u sustav karijernog savjetovanja MA. Postojeći MUU model povezo je organizacije i institucije iz različitih područja savjetovanja; namijenjen je svima koji se pojavljuju na tržištu rada u području MP-a (poslodavci, poljoprivredna gospodarstva, samostalni poduzetnici i socijalna poduzeća) kao i korisnici (zaposleni, ljudi koji traže posao, učenici, studenti i savjetnici).

Novi MUU model identificirao je tri područja koja je trebalo modificirati ili dodati postojećem modelu. Ova procjena je utvrđena provođenjem analize SWOT već postojećih MUU-a u Hrvatskoj, Irskoj, Sloveniji i Španjolskoj. Izmjene/dodatci uključuju:

- Postavljanje točke za razmjenu informacija ili IES (na platformi AgriNext).
- Stvaranje jasne podjele uloga prema razinama savjetovanja: savjetnici kao izvođači rade izravno s tržištem rada kao i sa savjetnicima koji kao posrednici olakšavaju prijenos i provedbu odluka i inovacija koje predlažu donositelji političkih odluka. U konačnici, donositelji političkih odluka ovlašteni su za donošenje konačnih odluka. Svaki sudionik u ovom procesu ima posebnu ulogu usmjerenu na poticanje učinkovite komunikacije, provedbe i donošenja odluka.
- Olakšavanje učinkovitog prijenosa informacija unutar i između pojedinih razina.
- Fokus na ruralne mogućnosti.

2.2. Predstavljanje novog MUU-a

Slika 5: Novi MUU

Izvor: https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m

Model se fokusira na tržište rada za multifunkcionalnu poljoprivredu (MP) i ruralne mogućnosti. Ponuda i potražnja za radnom snagom u poljoprivrednom sektoru fluktuiraju ovisno o demografskim kretanjima (starenje stanovništva, migracija itd.), poljoprivrednoj i ekološkoj politici, klimatskim promjenama, tehnološkom razvoju, digitalizaciji i robotizaciji, interesu mladih za multifunkcionalnu poljoprivredu i očuvanje ruralnih područja, itd. Kao odgovor na brze promjene na tržištu rada, model identificira prilike koje se očituju u okviru Zajedničke poljoprivredne politike 2023. - 2027. i drugih strateških dokumenata u skladu s Održivim razvojem i Europskim zelenim planom, služeći kao polazišne točke za nove inicijative za obrazovanje i osposobljavanje.

Model sugerira mogućnosti za stvaranje novih formalnih i neformalnih usavršavanja kao odgovor na brze promjene na tržištu rada u području MP-a i mogućnosti integracije u postojeće formalno usavršavanje (fleksibilnost i prilagodljivost sustava učenja).

Tablica 5: Različita područja ruralnih prilika.

Ekologija	Društvo	Tehnologija	Poduzetništvo/ poslovanje	Osobni razvoj
Klimatske promjene	Zakonodavstvo i regulative	Tehnološki razvoj	Poduzetništvo i marketing	Prilagodba u zaštiti na radu
Očuvanje u zaštita prirode i kulturne baštine	Ruralna povezanost i pristupačnost	Digitalizacija i robotika	Menadžment i rukovođenje	Etički stavovi
MP u odnosu na svoju ulogu u ruralnim područjima	Stvaranje saveza unutar i između sektora			Funkcionalna pismenost
				Komunikacijske vještine
				Osobni rast

 Slika 6: Robot koji prska gnojivo po polju. Izvor: https://www.freepik.com/free-photo/robot-spraying-fertilizer-vegetable-garden_65134569.htm#page=2&query=agrinext&position=26&from_view=search&track=ais

Savjetnici koji se sastaju s pružateljima poslova/poslodavcima i osobama koje traže posao dolaze iz različitih područja, poput karijernog savjetovanja, stručnog savjetovanja i savjetovanja za osobe s invaliditetom te djeluju na različitim razinama kako je navedeno u MUU-u:

- **Savjetnici** - javni ili privatni pružatelji usluga koji imaju izravan kontakt sa sudionicima na tržištu rada, nudeći određene javne usluge u područjima kao što su formalno i neformalno obrazovanje, cjeloživotno obrazovanje, interesne udruge, usmjeravanje osoba s invaliditetom itd.
- **Konzultanti** - djeluju kao posrednici i to na sljedećoj razini i povezuju kreatore politika s praktičarima.
- **Donositelji političkih odluka i financijeri** - ovi dionici utječu na odluke o politici i financiranju.

Strelice unutar MUU-a označavaju suradnju i razmjenu informacija između različitih savjetnika unutar i između različitih razina. Integracija između različitih organizacija i savjetnika je loša, kao i protok te transparentnost informacija o savjetima u području MP-a.

Novi MUU za MP uključuje „Točku za razmjenu informacija“ (IES), koja je mjesto za razmjenu informacija za sva gore navedena područja (karijerno savjetovanje, stručno savjetovanje, poslovno/financijsko savjetovanje, savjetovanje za osobe s invaliditetom itd.) i razine (agenti za savjetovanje, posrednički savjetnici, kreatori politika itd.).

IES bi trebao biti organiziran fizički po regijama - može se integrirati u postojeće organizacije - te će se stvoriti jedinstvena platforma, platforma AgriNext. IES treba ažurirati.

IES će sadržavati kratke opise i poveznice na:

- sve potrebne platforme, sažetak svih projekata s kratkim opisima i poveznicama, kratke opise svih organizacija i kontakte osoba odgovornih za pojedino područje savjetovanja, kompilaciju svih formalnih i neformalnih edukacija i usavršavanja, tržište kompetencija gdje se skupljaju kompetencije koje su potrebne poslodavcima i one koje nude tražitelji posla itd.
- digitalni alat za osiguravanje kompatibilnosti između potrebnih i ponuđenih kompetencija.

Uloge savjetnika na različitim razinama u modelu moraju biti jasno definirane: odgovornosti, uloge, zadatci, ciljne skupine, suradnja itd.

Prema analizama pregleda dosadašnjih modela karijernog usmjeravanja, konzultanti i pružatelji usluga više su orijentirani na korisnika, a manje na pružatelja usluga ili poslodavca. Potrebno je ciljati na konkretne poslodavce koji su potencijalno kompatibilni s određenim korisnicima te ih voditi kroz dobro postavljena pitanja kako bi dobili željene informacije potrebne za savjetovanje korisnika.

Povezivanjem s drugim dionicima na tržištu MP-a i savjetnicima/stručnjacima, suradnja između pružatelja poslova i korisnika poslova bit će učinkovitija. ([Ref. 7](#))

3. Informacije unutar okvira MUU-a

3.1. Uvod

Razmislite o sljedećim pitanjima:

Kako možemo pravilno iskoristiti golemu količinu danas dostupnih informacija? Posjedujemo li sposobnost razlikovati istinite od lažnih informacija? Možemo li današnje društvo opisati kao informacijsko društvo? Imamo li potrebne vještine za prepoznavanje točnih informacija? Razlikuju li se informacije između razina unutar MUU-a?

U svakodnevnom životu sada koristimo više informacija nego ikad prije. I u razvijenim i u zemljama u razvoju, količina informacija dostupnih putem radija, televizije, interneta, knjiga, novina i časopisa značajno se povećala. Protok informacija između stranaka, uključujući pojedince kao i organizacije, povećao se, povećavajući količinu informacija u interakciji. Postoji povećana količina informacija o gospodarskim aktivnostima jer sve više ljudi, čak i u zemljama u razvoju, radi u uslužnom sektoru.

Kako bi donosili odluke o tome što i koliko kupiti, potrošači sada mogu pristupiti većoj količini informacija nego ikad prije. Slično, radnici mogu pristupiti većoj količini informacija o dostupnim poslovima i radnim uvjetima, a proizvođači mogu pristupiti većoj količini informacija o ponudi ulaznih faktora i potražnji za izlaznim faktorima.

„Predloženo je da se izraz informacijsko društvo odnosi na postindustrijsko društvo u kojem informacije igraju ključnu ulogu. U raznim definicijama koje su predlagane tijekom godina, postoji pet temeljnih karakteristika informacijskog društva: tehnološko, gospodarsko, sociološko, prostorno i kulturološko.“ (Ref. 5)

Slika 7: Post-it bilješke.

Izvor: <https://pixabay.com/images/search/communication/?page=2>

3.1.1. Informacijska pismenost

Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO) navodi da:

„Informacijska pismenost osnažuje ljude u svim sferama života da traže, procjenjuju, koriste i učinkovito stvaraju informacije za postizanje svojih osobnih, društvenih, profesionalnih i obrazovnih ciljeva. Informatijski pismeni ljudi mogu pristupiti informacijama o svom zdravlju, svojoj okolini, svom obrazovanju i svom poslu te donositi ključne odluke o svom životu.“

Informacijska pismenost zahtijeva od korisnika da posjeduju vještine potrebne za korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija i njihovih aplikacija za dobivanje i generiranje informacija u digitalnom okruženju. Računalna pismenost (ICT vještine) i medijska pismenost (razumijevanje različitih medija i formata putem kojih se informacije prenose) dvije su druge usko povezane pismenosti. Primjerice, korištenje interneta i navigacija hipertekstualnim multimedijским dokumentima zahtijeva i tehničke vještine korištenja interneta i vještine pismenosti za tumačenje podataka. ([Ref. 10](#))

Prema Američkom knjižničarskom udruženju (ALA, 1989.) informacijska pismenost je skup sposobnosti koje zahtijevaju od pojedinaca da prepoznaju kada su informacije potrebne i imaju sposobnost pronalaska, procjene i učinkovite upotrebe potrebnih informacija.

Međunarodna federacija knjižničarskih udruženja i institucija (IFLA) definira informacijsku pismenost kao znanje, stavove i zbroj vještina potrebnih da se zna kada i koje su informacije potrebne; gdje i kako dobiti te informacije; kako ih kritički procijeniti i organizirati nakon što se pronađu i kako ih etički koristiti.

U današnjem društvu temeljenom na znanju, informacije su ključne za donošenje ispravnih odluka. Mnogi inovativni koncepti prikupljanja znanja, kao što su cjeloživotno obrazovanje, MOOC (Massive Open Online Courses), virtualno učenje i mnogi drugi, temelje se na informacijskoj pismenosti.

Sposobnost traženja i razumijevanja izvora točnih informacija (činjenica, znanja i podataka) naziva se informacijska pismenost. Mnoge različite vrste informacija dostupne su u različitim formatima iz mnoštva izvora, kao što su zapisi, mediji, knjižnice, resursi zajednice, internet itd.

VRSTE INFORMACIJSKE PISMENOSTI

- **Digitalna pismenost** odnosi se na sposobnost pristupa, razumijevanja, procjene, prepoznavanja i komuniciranja informacija putem različitih platformi društvenih medija kao što su Facebook, LinkedIn, Snapchat i drugi.
- **Medijska pismenost** uključuje novine, TV, radio emisije, časopise i slično te igra ključnu ulogu u osobnom rastu, društvenom razvoju i izboru životnog stila.
- **Računalna pismenost** odnosi se na sveobuhvatno razumijevanje računala, softvera, hardvera i povezane tehnologije, kao i njihove funkcionalnosti.
- **Mrežna pismenost**, koja je usko povezana s računalnom i digitalnom pismenošću, sposobnost je pristupa, procjene i dohvaćanja informacija putem interneta. ([Ref. 4](#))

3.1.2. Podaci, informacije i znanje

Podaci su nepovezane činjenice pohranjene i predstavljene u različitim oblicima, kao što su web stranice, senzori, uređaji, audio, video, mreže, datoteke unosa (log files), društveni mediji, aplikacije i ostalo. Obično su alfanumerički (slova i brojke), ali mogu sadržavati simbole, slike ili zvukove. Podaci se generiraju u stvarnom vremenu i u golemim količinama, a njihov se značaj otkriva tek nakon obrade. Na primjer, brojevi, kao što su financijske transakcije, dob,

temperatura i broj koraka od kuće do ureda, mogu pružiti vrijedne informacije kada se analiziraju i tumače.

Informacije se sastoje od smislenih i svrhovitih podataka koji olakšavaju donošenje odluka. Obradom podataka unutar određenog konteksta možemo doći do značajnih uvida i dodijeliti odgovarajuću važnost informacijama.

Znanje nastaje kada se ljudsko iskustvo i uvid primijene na informacije, dajući im svrhu. To je rezultat pretvaranja podataka i informacija u skup pravila koja olakšavaju donošenje odluka. Zbog svoje teorijske ili praktične prirode, znanje se, za razliku od podataka, ne može pohraniti. Konačni cilj znanja je stvaranje vrijednosti. ([Ref. 3](#))

Slika 8: Podaci, informacije i znanje

Izvor: <https://pixabay.com/illustrations/sign-transport-panel-board-229112/>

Riječ „podatak“ dolazi od latinske množine „datum“, što znači „nešto što je dano“. Organizacije, ustanove i agencije prikupljaju podatke u različite svrhe. Postoji nekoliko vrsta podataka:

1. Primarni podaci - podaci iz prve ruke, odabrani točno za zadanu svrhu
2. Sekundarni podaci - podaci koje je prikupio netko drugi, prikupljeni u drugu svrhu
3. Kvalitativni podaci - opisni podaci koji se mogu promatrati, ali se ne mogu izračunati
4. Kvantitativni podaci - koji se fokusiraju na brojeve i matematičke izračune i mogu se koristiti u izračunima
5. Interni podaci - privatni podaci prikupljeni unutar organizacije
6. Vanjski podaci - podaci koji se prikupljaju i obrađuju izvan organizacije

Riječ „informacija“ dolazi od latinske riječi „informare“, što bi se moglo prevesti kao „staviti u oblik“. Opisuje obrađene podatke prikazane na prikladan, razumljiv način. Podatke obrađujemo tabličnim prikazom, analizom ili ih obrađujemo kako bismo poboljšali interpretaciju.

Budući da trebamo tumačiti i analizirati podatke, postoji mogućnost pogrešnog tumačenja. Takva pogrešna interpretacija može dovesti do netočnih zaključaka, a mi to nazivamo pogrešnim podacima. To se često pripisuje nepotpunim podacima ili nedostatku konteksta. ([Ref. 8](#))

Aktivnost:

Pogledaj kratki film [Podatci, informacije i znanje](#)¹¹ kako bi bolje uvidio razlike.

Pogledaj [Razvijanje razumijevanja koristeći piramidu DIKW](#)¹² kako bi naučio kako se ovaj jednostavan model koristi za bolje razumijevanje.

3.1.3. Informacije unutar okvira MUU-a

Kao što je prethodno spomenuto u gornjem odjeljku „1.3 Cjeloživotni sustavi karijernog usmjeravanja u Hrvatskoj, Irskoj, Sloveniji i Španjolskoj“, mreža Euroguidance sastoji se od nacionalnih resursnih i informacijskih centara za usmjeravanje i predstavlja suradnju centara diljem Europe, povezujući različite Sustavi cjeloživotnog usmjeravanja.

Više informacija o nacionalnim sustavima usmjeravanja diljem Europe, uključujući i interaktivnu kartu, možete pronaći na [web stranici Euroguidance Network](#)¹³.

3.1.4. Informacije o Općem karijernom usmjeravanju

Opće karijerno usmjeravanje za potrebe tržišta rada pružaju organizacije koje su:

- više povezane/orijentirane na poslodavce (osobe koje traže posao) i one koji su
- više usmjerene na cjeloživotno obrazovanje, vođene zahtjevima tržišta rada ili željom za osobnim razvojem.

Donja tablica nudi uvid u opće usluge usmjeravanja koje nude razne organizacije. Podijeljena je u dvije kategorije.

Tablica 6: Informacije o Općem karijernom usmjeravanju

Opće karijerno usmjeravanje u planiranju i primjeni politike na tržištu rada uključuje...	Cjeloživotno karijerno usmjeravanje uključuje...
Nacionalnu politiku zapošljavanja i njezina provedba	Zapošljavanje i savjetovanje pri zapošljavanju
Predlaganje zakone povezanih sa strateškim dokumentima	Pružanje karijernog usmjeravanja
Financiranje mjera aktivne politike zapošljavanja kroz različite programe obrazovanja, osposobljavanja i zapošljavanja	Koordinaciju Europskog programa za obrazovanje odraslih (EPAL), promicanje kulture cjeloživotnog obrazovanja

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=sljSY05JE9Q>

¹² [Developing Understanding using the DIKW Pyramid \(youtube.com\)](#)

¹³ <https://euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems>

Prepoznavanje deficitarnih zanimanja	Razna istraživanja, programe, projekte i događanja cjeloživotnog obrazovanja
Primjenu zakona tržišta rada	Formalne i neformalne programe obrazovanja
Osiguranje od nezaposlenosti	Programe obrazovanja za savjetnike/pružatelje usluga
Izdavanje radnih dozvola i zapošljavanje stranaca	Temelje za podršku učenju (savjetovanje i evaluacija)
Izradu analitičkih, razvojnih i drugih stručnih materijala iz područja tržišta rada	Dostupnost i osviještenost o važnosti cjeloživotnog obrazovanja i neformalno stečenih vještina
Pružanje informacija o tržištu rada i informacija od javnog interesa	
Objavljivanje poziva za studentski rad i natječaja za radna mjesta	
Stvaranje mreže poslodavaca	

3.1.5. Informacije o uslugama stručnog usmjeravanja

U području multifunkcionalne poljoprivrede (MP) i ruralnog razvoja, usluge usmjeravanja pružaju se u dva područja:

- usmjeravanje tijekom strukovnog osposobljavanja i studija ili za prekvalifikaciju i vrednovanje neformalno stečenih vještina i
- poljoprivredno savjetovanje koje je namijenjeno onima koji se bave poljoprivredom i dopunskim djelatnostima te ruralnim razvojem.

Tablica u nastavku nudi uvid u usluge stručnog usmjeravanja koje nude razne organizacije. Podijeljena je u dvije kategorije.

Tablica 7: Informacije o uslugama stručnog usmjeravanja

Usluge stručnog usmjeravanja u strukovnom osposobljavanju i poljoprivredni studiji...	Usluge stručnog usmjeravanja u poljoprivrednom savjetovanju uključuje...
Formalne i neformalne obrazovne edukacije i studiji za mogućnosti cjeloživotnog obrazovanja u području MP-a	Praćenje i provedba Zajedničke poljoprivredne politike (CAP)
Kompetencija i druge vještine zapošljivosti povezane s MP	Promicanje i implementacija Sustava znanja i inovacija u poljoprivredi (AKIS) u okviru CAP-a
Proučavanje tržišnih trendova na tržištu rada MP-a i izrada profila zanimanja i standarda zanimanja temeljenih na kompetencijama	Financijska pomoć, kao što su poticajna sredstva, investicijski zajmovi, subvencije, bespovratna sredstva, naknade i kamate, prilagođeni potrebama MP-a
Razvoj metodologije i priprema suvremenih modularnih obrazovnih programa	Savjetodavne usluge poljoprivrednicima o agrotehničkim praksama, upravljanju farmama, marketingu i promociji proizvoda
Osposobljavanje i unapređivanje vještina nastavnika, praktičara i trenera u strukovnom i stručnom obrazovanju	Pomoć u području sigurnosti hrane, veterine i fitosanitarne zaštite bilja i životinja

Pružanje stručne podrške i savjetovanja nositeljima strukovnog i stručnog obrazovanja	Unapređenje proizvodnje i prerade hrane
Promicanje i koordinacija različitih razvojnih i inovacijskih projekata u strukovnim školama	Kontrola hrane i stočne hrane, izvođenje analiza u laboratorijima i osiguranje usklađenosti sa standardima Europske unije
Razvijanje suvremenih nastavnih materijala i tehnologija učenja u strukovnom obrazovanju	Pružanje dobre poljoprivredne prakse i edukacija stanovništva o sigurnosti hrane
Sudjelovanje u stručnim organizacijama i mrežama EU za strukovno i stručno obrazovanje	Pružanje potpore u razvoju ruralnih područja i pomoć u ostvarivanju potpora poljoprivrednim proizvođačima
Umrežavanje i brzi sastanci (speed dating) s poslodavcima	Uspostava raznih registara i baza podataka vezanih uz poljoprivredne holdinge
Savjetovanja o izazovima u inozemstvu, poduzetništvu, na praksi i sl.	Izrada lokalnih razvojnih strategija te usmjeravanje i praćenje njihove provedbe, uključujući korištenje sredstava potpore
Personalizirani savjeti za karijeru koji pomažu studentima učinkovito upravljati svojim karijerama	Zastupanje interesa lokalnih dionika iz ruralnih područja u procesima kreiranja, donošenja i provedbe politika i propisa
Provođenje istraživanja i razvoja u području poljoprivrede s ciljem povećanja produktivnosti i poboljšanja učinkovitosti	
Dijeljenje znanstvenih istraživanja	
I mnogo više	

Aktivnost:

Pogledaj kratki film [Operativne grupe EIP-AGRI: suradnjom do inovacija](#)¹⁴ i saznaj više o tome kako suradnja s različitim partnerima na projektima Operativne grupe može pomoći poljoprivrednicima pronaći inovativna rješenja za izazove s kojima se suočavaju i kako ti projekti mogu stvoriti nove mogućnosti.

3.1.6. Informacije o poduzetničkom usmjeravanju

Danas je mreža podrške poduzetništvu raznolika i opsežna, proteže se kroz međunarodne i državne poticaje i ulazi u školski sustav.

Tablica u nastavku pruža uvid u neke usluge poduzetničkog usmjeravanja.

Tablica 8: Informacije o uslugama poduzetničkog usmjeravanja

Usluge poduzetničkog usmjeravanja uključuju...
Pomaganje u traženju javnog i privatnog financiranja i traženje poticaja za pokretanje poslovnih aktivnosti
Projektno podučavanje uz personalizirane savjete i podršku kroz proces stvaranja, razvoja i konsolidacije poslovanja, uz specijaliziranu savjetničku uslugu
Personalizirana poslovna edukacija temeljena na predznanju poduzetnika i njihovih potreba za optimalnim vođenjem poduzeća

¹⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=VUZaTD2VkJk>

Poslovni hosting koji može pomoći u početnoj fazi poduzetničkog projekta ili u procesu razvoja i konsolidacije
Umrežavanje s drugim tvrtkama i organizacijama radi razmjene znanja i iskustava te uspostavljanja mogućih načina suradnje
Poznavanje različitih edukacija iz područja poslovanja, zapošljavanja, zakonske regulative te razvoja specifičnih stručnih kompetencija
Priprema i provedba EU projekata, informiranje o natjecajima, podrška u kreiranju poslovnih i strateških planova, edukacija i seminara
Promicanje konkurentnosti, pružanje financijske potpore za pokretanje poslovnih projekata te pružanje pomoći u provođenju postupaka i dobivanju potrebnih certifikata
I mnogo više

3.1.7. Usmjeravanje osoba s invaliditetom/ranjive skupine

Temeljno je načelo demokratskog društva osigurati da ljudi s posebnim potrebama imaju jednaka prava i mogućnosti dobiti i zadržati poslove po vlastitom izboru i u skladu sa svojim sposobnostima.

Međunarodno zakonodavstvo ističe pravo osoba s invaliditetom na odgovarajuće osposobljavanje i karijerno savjetovanje, odnosno, na sustav potpune rehabilitacije s ciljem pronalaska mjesta za osobe s invaliditetom na otvorenom tržištu rada.

Tablica u nastavku nudi uvid u usmjeravanje osoba s invaliditetom/ranjive skupine koje nude različite organizacije.

Tablica 9: Informacije o usmjeravanju osoba s invaliditetom/ranjive skupine

Usmjeravanje osoba s invaliditetom/ranjive skupine uključuje...
Pružanje informacija o mjerama za poticanje zapošljavanja, obrazovanja i mogućnostima zapošljavanja
Izrada individualnih stručnih planova za zapošljavanje i općenito podrška karijernom razvoju
Organiziranje raznih edukacijskih programa za pripadnike ranjivih skupina te njihovo informiranje o raznim mogućnostima obrazovanja i razvoja
Pomaganje u pronalaženju poslodavaca koji će maksimalno iskoristiti njihove sposobnosti i pritom se na odgovarajući način prilagoditi njihovim izazovima
Korištenje pristupa usmjerenog na osobu, rad sa sudionicima na istraživanju njihovih vještina, interesa i profesionalnih želja
I mnogo više

3.2. Upotreba informacija za različite skupine na tržištu rada

Poslodavci se na tržištu rada susreću s raznim upitima i zahtjevima kada traže nove kadrove. Moraju prepoznati ključne kompetencije za svaku ulogu i pridržavati se pravnih smjernica. Agencije za zapošljavanje pružaju nezamjenjivu pomoć diseminacijom otvorenih radnih mjesta, pronalaženjem kvalificiranih kandidata i nudeći pravne savjete. Osim toga, one organiziraju događaje usmjerene na poticanje veza između poslodavaca i potencijalnih zaposlenika, osobito u područjima u kojima nedostaje talenata. Ovaj odjeljak bavi se instrumentalnom ulogom savjetnika za zapošljavanje u pomaganju poslodavcima da vješto upravljaju procesom zapošljavanja.

3.2.1. Ponuda radne snage - poslodavci

Razmislite o sljedećim pitanjima:

Koje informacije poslodavci trebaju kada zapošljavaju osobe u potrazi za poslom? Mogu li postaviti pitanja koja ih zanimaju u vezi zapošljavanja? Koje sposobnosti su važne za oglašeno radno mjesto?

Agencije za zapošljavanje pružaju poslodavcima sveobuhvatnu podršku u pronalasku odgovarajućeg kadra te nude i druge usluge putem ureda za poslodavce. Posebno kvalificirani savjetnici mogu pomoći poslodavcima:

- u raspisivanju slobodnih radnih mjesta
- dati savjet i podršku u pronalaženju kvalificiranih i motiviranih kandidata
- osigurati prostor za razgovore za posao uz suradnju konzultanata
- pri ispunjavanju prijava i obrazaca u okviru svojih usluga
- dati informacije o aktualnim poticajima za zapošljavanje i osposobljavanje nezaposlenih
- dati informacije o zakonskim obvezama poslodavca prilikom zapošljavanja novog radnika
- povećati osviještenost o raznim važnim temama na tržištu rada (položaj starijih radnika na tržištu rada, dostojanstven rad, zapošljavanje osoba s invaliditetom, zapošljavanje stranaca i dr.)
- povezati i surađivati s različitim partnerima na tržištu rada, primjerice s udrugama poslodavaca

Savjetnici za poslodavce mogu organizirati razne događaje u vezi zapošljavanja i karijera, kao što su:

- prezentacije slobodnih radnih mjesta, zanimanja, poslodavaca i sl.
- mini sajmovi poslova za zapošljavanje u zanimanjima za koja postoji manjak kvalificiranih kandidata na tržištu rada
- brzi sastanci
- drugi slični događaji

3.2.2. Potražnja za radnom snagom

Osobe koje traže posao, ranjive skupine, nezaposleni, studenti i učenici trebali bi si postaviti niz pitanja:

Koji je posao pravi za mene? Bih li radije većinu svog radnog vremena proveo vani u polju? Bih li radije sudjelovao u projektima ruralnog razvoja ili prikupljao uzorke hrane? Želim li raditi u laboratoriju? Ili bih radije radio u komercijalnom okruženju? Kakve su mogućnosti za posao s mojim vještinama?

Proces karijernog savjetovanja opsežan je i složen. Osoba koja traži posao može se sastati s karijernim savjetnikom u različitim fazama svoje karijere kada su mu potrebne informacije kao što su:

- utvrđivanje vlastitih osobitosti, vrijednosti, uvjerenja, interesa, znanja i sposobnosti

- saznati više o vlastitim osobitostima: odgoju u obitelji, društvenom okruženju, željama, samospoznaji, motivaciji itd.
- stvaranje ciljeva zapošljavanja i karijere te aktivnosti koje pomažu postići ih
- stjecanje stručnih znanja i vještina
- uključivanje u mjere aktivne politike zapošljavanja
- upravljanje svojom karijerom i učenje vještina traženja posla
- uklanjanje prepreka zapošljavanju zbog zdravstvenih problema

4. Komunikacija unutar okvira MUU-a

4.1. Uvod

Razmislite o sljedećim pitanjima:

Jesu li komunikacijske vještine važne za profesionalni osobni rast i uspjeh? Koje riječi, ton glasa, pisane dokumente i komunikacijske kanale treba koristiti za maksimalno razumijevanje? Dopiru li različite vrste komunikacijskih kanala učinkovito do željenog primatelja?

Etimologija pojma „komunikacija“ može se pratiti do latinske riječi „communicare“, koja znači dijeljenje ili stvaranje zajedničkog. Definirana kao proces razumijevanja i dijeljenja značenja, komunikacija uključuje izražavanje značenja kroz usmene i pisane oblike, obuhvaćajući ne samo ono što je rečeno već i način na koji je preneseno.

Uživajte li u pisanju? Je li vam je jednostavno nazvati stranca ili govoriti pred velikom grupom ljudi? Možda vam je netko rekao da ne govorite jasno ili trebate poboljšati gramatiku. Želite li zbog toga komunicirati više ili manje? Za neke to može biti pozitivan izazov, a za druge obeshrabrujući. Međutim, u svakoj situaciji vaša sposobnost komuniciranja ključna je za vašu samospoznaju.

Učinkovita komunikacija uključuje razumijevanje tuđih riječi, tona glasa, neverbalne gestikulacije i pisanih dokumenata, kao i aktivno slušanje i čitanje, koji pružaju naznake o njihovim vrijednostima i prioritetima.

Jasne komunikacijske vještine, usmene i pisane, ključne su za osobni rast i uspjeh. Poboljšanje ovih vještina može poboljšati odnose, izgled za posao i globalni utjecaj.

Nacionalna udruga koledža i poslodavaca navodi sljedećih pet najboljih osobnih kvaliteta ili vještina koje potencijalni poslodavci traže:

- Komunikacijske vještine, usmene i pisane
- Snažna radna etika
- Vještine timskog rada (dobar rad s drugima, grupna komunikacija)
- Preuzimanje inicijative
- Analitičke vještine

4.2. Proces komunikacije

Kako bismo bolje razumjeli komunikacijski proces, možemo ga raščlaniti na niz od osam ključnih komponenti, od kojih svaka igra nezamjenjivu ulogu u cjelokupnom procesu:

1. Izvor
2. Poruka
3. Kanal
4. Primatelj
5. Povratna informacija
6. Okoliš
7. Kontekst
8. Smetnje

Izvor je onaj koji smišlja, stvara i šalje poruku. U javnom govoru, izvor je osoba koja drži govor. On ili ona prenosi poruku informirajući publiku o novim informacijama. Govornik dodatno prenosi

poruku tonom glasa, govorom tijela i izborom odjeće. Govornik počinje odlučivanjem o poruci - što reći i kako reći. Na kraju, promatrajući reakciju publike, izvor utvrđuje koliko je poruka dobro primljena i odgovara pojašnjenjem ili dodatnim informacijama.

Poruka tvori poticaj ili značenje koje stvara izvor za primatelja ili publiku. Uključuje korištenje riječi za prenošenje značenja i obuhvaća različite aspekte kao što su neverbalni znakovi, organizacija, gramatika, stil i druge elemente koji pridonose njezinom prenošenju.

Kanal je put kojim poruka (ili poruke) putuju između izvora i primatelja. Kanali mogu biti pisani i govorni. Pisani kanali mogu uključivati pisma, dopise, novine, članke, e-poštu, tweetove itd. Govorni kanali mogu uključivati komunikaciju licem u lice, govore, telefonske pozive, radio, video pozive itd.

Primatelj prima poruku od izvora, analizirajući i tumačeći poruku od izvora na načine koji mogu biti namjerni ili nenamjerni, što ponekad dovodi do pogrešnog tumačenja. U ulozi primatelja, osoba uključuje svoja osjetila poput slušanja, gledanja, dodira, mirisa i/ili okusa kako bi percipirala i razumjela poruku.

Povratna informacija sastoji se od poruka koje primatelj šalje natrag izvoru. Kada odgovarate izvoru, svjesno ili nesvjesno, dajete povratnu informaciju. Bilo da se prenose verbalno ili neverbalno, ovi povratni signali omogućuju izvoru ocijeniti učinkovitost i točnost (ili nedostatak istih) poruke. Osim toga, povratna informacija nudi priliku primatelju ili publici zatražiti pojašnjenje, izraze slaganja ili neslaganja ili predložiti načine da poruku učini privlačnijom. Povećana povratna informacija povezana je s poboljšanom preciznošću komunikacije.

Okolina se odnosi na sveukupnu atmosferu - fizičku i psihičku - u kojoj se poruke prenose i primaju. Razni elementi kao što su okolina, ljudi, životinje i tehnologija mogu značajno utjecati na vašu komunikaciju.

Kontekst komunikacijske interakcije sastoji se od dijelova koji utječu na poruku kao što su okruženje, scena i očekivanja uključenih pojedinaca. Oznake okoline mogu igrati ulogu u oblikovanju očekivanja u pogledu jezika i ponašanja među sudionicima, bilo izravno ili neizravno.

Smetnja, također poznata kao buka, odnose se na sve što ometa ili mijenja namjeravano značenje poruke iz izvora. Ova smetnja može potjecati iz različitih izvora, vanjskih ili unutarnjih/psiholoških. Takva buka ometa tipičan proces kodiranja i dekodiranja poruke dok putuje kroz kanal između izvora i primatelja.

Slika 9: Communication

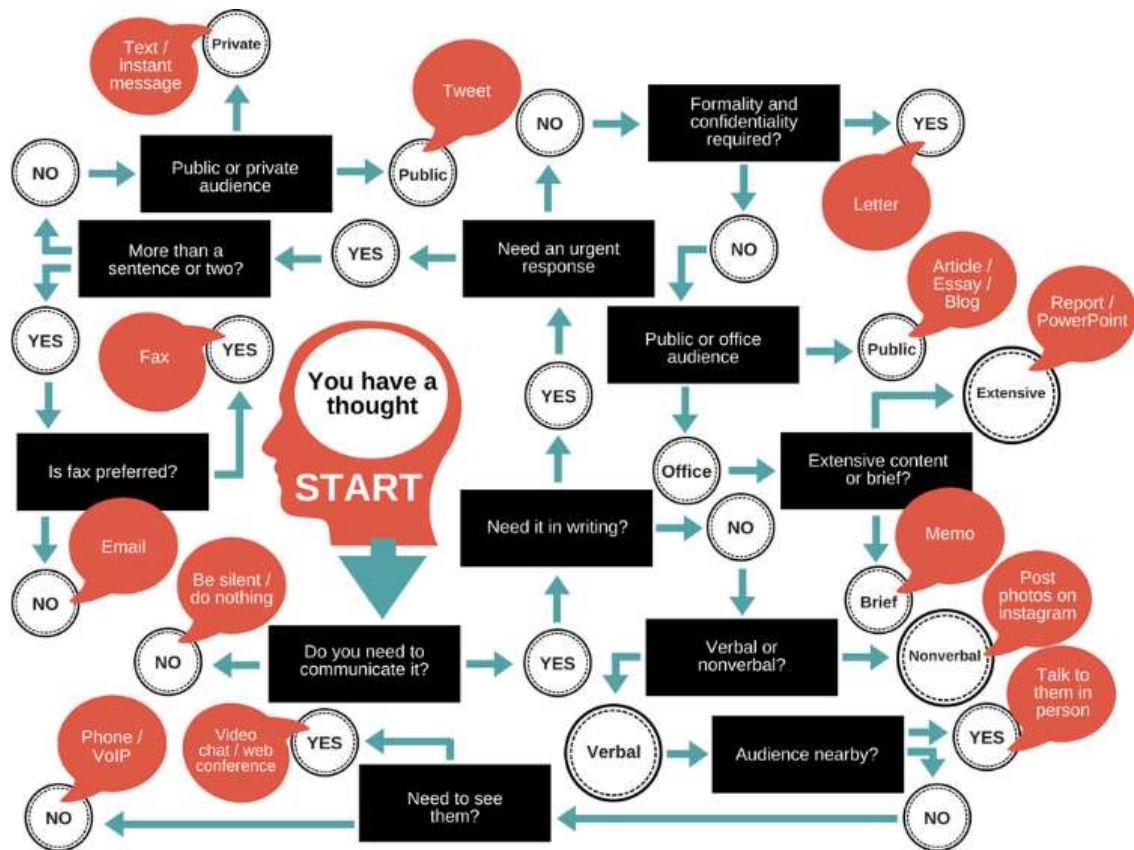
Izvor: <https://unsplash.com/s/photos/comunication>

Više o komunikacijskom procesu možete naučiti u „[Poslovna komunikacija za uspjeh](#)“¹⁵ (2015) Sveučilišta u Minnesoti pod licencom *Creative Commons*. ([Ref. 1](#))

4.3. Komunikacijski kanali

Komunikacijski kanali su putovi kojima komunicirate. Medij ili kanal je sredstvo putem kojeg se poruka prenosi, a najprikladniji kanal ovisi o publici, poruci i svrsi komunikacije. Možete odabrati komunikaciju putem tradicionalnih kanala poput dopisa, pisama, sastanaka licem u lice i telefonskih poziva, kao i putem digitalnih medija kao što su e-pošta, tekstualne poruke, videokonferencije, blogovi i web stranice. Za učinkovitu komunikaciju važno je da publika jasno razumije kako bi odabrani kanal učinkovito prenio poruku.

¹⁵ <https://open.lib.umn.edu/businesscommunication/>

Slika 10: Dijagram toka procesa odabira kanala.

Izvor: <https://kpu.pressbooks.pub/communicationsatwork/chapter/2-3-selecting-appropriate-channels>

Četiri osnovne vrste medija su usmeni, pisani, vizualni i digitalni/elektronički.

Usmeni mediji uključuju komunikaciju licem u lice (F2F) - govori, prezentacije, dijalozi, sastanci i intervjui). Ova vrsta komunikacije omogućuje neposrednu povratnu informaciju između pošiljalca i primatelja te neverbalne znakove. Usmena komunikacija je najprikladnija kada se prenose osjetljive, osobne ili loše vijesti.

Pisane poruke koriste se za prenošenje rutinskih, svakodnevnih informacija publici unutar ili izvan organizacije. To uključuje dopise, izvješća, pisma, prijedloge, bilješke itd.

Vizualni mediji komunikacijski su formati u kojima jedan ili više vizualnih elemenata igraju središnju ulogu u prenošenju poruke, podržanih minimalnim tekstom. To može uključivati SlideDoc, infografike, ilustracije itd.

Digitalni ili elektronički mediji uvelike su zamijenili tiskane poruke. Korištenje digitalnih medija zahtijeva određeni stupanj tehničkih vještina. Ovi mediji uključuju web stranice, blogove, wiki, društvene medije itd.

Komunikacijski kanali mogu se klasificirati prema svojoj upotrebi, a odabir ispravnog komunikacijskog kanala treba se temeljiti na svrsi komunikacije.

- **Licem u lice:** kada prenosite osjetljive ili loše vijesti, dijelite osobne podatke, kada želite biti uvjerljivi
- **Glasovna pošta:** kratke i jednostavne poruke, kada pošiljalac ne treba trenutni odgovor

- **Telefon:** kada interakcija licem u lice nije potrebna, a pošiljatelj treba hitan odgovor
- **Tekst:** kratke bilješke, asocijacije, što učiniti, kada je potreban pisani zapis
- **E-pošta:** pisani zapis je neophodan, komunikacija s velikom grupom, trenutno prihvaćanje, moguć je automatski odgovor
- **Online forumi/mjesta:** za razmjenu ideja sa širokom publikom, pruža mogućnost za interakciju i reviziju informacija ([Ref. 2](#))

Aktivnost:

Kliknite na hipervezu kako biste pronašli obrazac za [Proces odabira kanala](#)¹⁶. Baš kao i Dijagram toka procesa odabira kanala na Slici 10, vodit će vas kroz proces odabira ispravnog komunikacijskog kanala.

Društveni mediji mogu se koristiti u razne svrhe. Akronim SLIM označava četiri glavne upotrebe društvenih medija: dijeljenje, učenje, interakcija i marketing.

Dijeljenje - Društveni mediji omogućuju različito dijeljenje informacija i ideja. Svoje ideje možete objaviti u pisanom obliku, slikama ili video zapisima i glasovnim zapisima. Također možete povezati svoju publiku sa zanimljivim člancima, slikama i video zapisima. Informacije koje dijelite mogu biti privatne ili javne.

Učenje - Društveni mediji mogu biti vrijedan osobni alat za učenje. Možete jednostavno dobiti informacije o prijateljima i obitelji i saznati što se događa u vašoj zajednici i diljem svijeta. Brz protok informacija omogućuje izravan pristup najnovijim vijestima. Danas se udarne vijesti često prvo emitiraju putem društvenih medija prije nego što stignu do tradicionalnih medija poput televizije i novina. Društveni mediji također mogu otkriti mišljenje javnosti o velikim pitanjima ili mišljenja o trivijalnim stvarima kao što su novi restorani ili filmovi, što ih čini ključnim alatom za informiranje i povezivanje.

Interakcija - Interaktivna priroda društvenih medija uklanja tradicionalne vremenske i udaljene barijere, omogućavajući komunikaciju licem u lice putem tehnologija za video čavrljanje kao što je Skype. Mobilni uređaji i platforme poput Facebooka, Instagrama, LinkedIna i Twittera (sada poznat kao X) olakšavaju digitalno čavrljanje i slanje poruka prijateljima i obitelji, pa čak omogućuju interakciju s članovima medija, vladinim dužnosnicima, profesionalnim sportašima i slavnim osobama.

Marketing - Društveni mediji sve se više koriste za marketing i promociju tvrtki, neprofitnih organizacija i pojedinaca. Poduzeća koriste ove platforme za promoviranje svojih proizvoda i usluga, dok ih neprofitne udruge koriste za prikupljanje sredstava i promicanje dobrotvornih događaja. Pojedinci koriste društvene medije kako bi se reklamirali potencijalnim poslodavcima. Društveni mediji također omogućuju promicanje ideja i važnih događaja. ([Ref. 9](#))

¹⁶ <https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=JNkb7GoKqUqqicmAMWwESWx-bsAEhm5Jh7fCDiEBByVUOUUzQ09SRU9XMLZKTjIKTzBHRUNWUkVUVS4u>

5. Europske platforme - EPALE, CEDEFOP, ESCO i ostale

U Europi postoje različiti alati i resursi za karijerno usmjeravanje koji pomažu pojedincima donijeti informirane odluke o karijeri i planirati svoj profesionalni razvoj.

Ove alate često osiguravaju vlade, obrazovne ustanove i organizacije za podršku razvoju karijere. Neki od uobičajenih alata i usluga za karijerno usmjeravanje u Europi jesu:

- Javne službe za zapošljavanje (PES): Mnoge europske zemlje imaju javne službe za zapošljavanje koje nude usmjeravanje u karijeri, pomoć u traženju posla i informacija o mogućnostima zapošljavanja i osposobljavanja.
- EUROPASS: Europass je europska inicijativa koja pruža skup online alata i informacija za pomoć pojedincima u upravljanju karijerama i učenju. Uključuje alate za izradu životopisa, jezičnih putovnica i Europass dodatka diplomi za transparentnost kvalifikacija.
- ESCO (European Skills, Competences and Occupations): ESCO je europski okvir za identifikaciju i kategorizaciju vještina, kompetencija i zanimanja koje se mogu koristiti u karijernom usmjeravanju i traženju posla.
- Nacionalni portali za karijerno usmjeravanje: Mnoge europske zemlje imaju vlastite nacionalne portale za karijerno usmjeravanje koji pružaju informacije o mogućnostima obrazovanja i osposobljavanja, mogućnostima zapošljavanja i resursima za planiranje karijere.
- EURES (European Employment Services): EURES je mreža europskih službi za zapošljavanje koja pruža informacije o poslovnoj mobilnosti i podršku u zemljama EU-e i EEA. Nudi usluge i osobama koje traže posao i poslodavcima.
- Centri Euroguidance: Euroguidance je europska mreža centara koja nudi smjernice o mogućnostima učenja, kvalifikacijama i karijerama u Europi. Ovi centri pružaju informacije stručnjacima za karijerno usmjeravanje i javnosti.
- Online alati za procjenu karijere: dostupni su različiti online alati za procjenu karijere i testovi koji pomažu pojedincima procijeniti svoje vještine, interese i sklonosti te istražiti odgovarajuće mogućnosti za karijeru.
- Usluge karijernog savjetovanja: Mnoge obrazovne ustanove, uključujući sveučilišta i strukovne škole, nude usluge karijernog savjetovanja svojim učenicima. Ove usluge pružaju individualno usmjeravanje i podršku za planiranje karijere.
- Privatni edukatori za karijeru: Privatni edukatori za karijeru i usluge savjetovanja dostupni su u mnogim europskim zemljama pojedincima koji traže personalizirane savjete i podršku karijeri.
- Mentorski programi: Neke organizacije i institucije u Europi nude mentorske programe koji povezuju iskusne stručnjake s pojedincima koji traže smjernice i savjete u razvoju svoje karijere.
- Oglasi za zapošljavanje i web stranice za zapošljavanje: Online ploče za zapošljavanje i web stranice za zapošljavanje često pružaju informacije vezane uz karijeru, oglase za posao i alate koji pomažu tražiteljima posla uskladiti svoje vještine s prilikama za posao.

- Radionice i seminari za zapošljavanje: Razne radionice i seminare organiziraju javni i privatni subjekti kako bi unaprijedili vještine zapošljavanja kao što su pisanje životopisa, priprema za razgovor i strategije traženja posla.

Važno je napomenuti da se dostupnost i opseg ovih alata i usluga za karijerno usmjeravanje može razlikovati od jedne europske zemlje do druge. Pojedinci koji traže karijerno usmjeravanje trebaju provjeriti kod lokalnih centara za razvoj karijere, obrazovnih institucija i relevantnih vladinih agencija za izvore koji su specifični za njihovu regiju ili zemlju.

Ako svoj fokus prebacimo na online besplatna rješenja za karijerno usmjeravanje s otvorenim izvorom, na internetu će biti dostupni brojni resursi koji će pomoći mladima donijeti pravilne odluke o svojim karijerama, na primjer:

- [Osmisli moju budućnost](#)¹⁷ - pruža besplatne resurse utemeljene na dokazima kako bi pomogao mladima donijeti pozitivne odluke.
- [Mreža Euroguidance](#)¹⁸ - jest mreža nacionalnih resursnih i informacijskih centara za usmjeravanje.
- I još mnogo toga.

5.1. EPALE

[EPALE](#)¹⁹, poznata kao elektronička platforma za obrazovanje odraslih u Europi, europska je, višejezična zajednica stručnjaka za obrazovanje odraslih s otvorenim članstvom, uključujući edukatore i trenere odraslih, osoblje za usmjeravanje i podršku, istraživače i akademike te kreatore politika.

Financirana iz programa Erasmus+, EPALE je dio strategije Europske unije za poboljšanje mogućnosti učenja za sve odrasle. Njezin fokus je na podršci i jačanju zanimanja za obrazovanje odraslih. EPALE olakšava veze i učenje među članovima diljem Europe putem svojih postova na blogu, foruma i alata za traženje partnera, upotpunjenih fizičkim susretima.

EPALE nudi mnoštvo visokokvalitetnih, točnih informacija relevantnih stručnjacima za edukaciju odraslih. S vremenom, sve više i više ovog sadržaja pružaju sami članovi kroz aktivni angažman zajednice.

Uz snažnu uređivačku politiku usmjerenu na zajednicu za edukaciju odraslih, EPALE je posvećena tome da se svi njihovi korisnici osjećaju dobrodošli na stranici i vjeruju informacijama predstavljenim na ovoj platformi. Svakodnevnom aktivnostima upravlja središnji tim za podršku uz pomoć 37 nacionalnih timova diljem Europe. EPALE je predana uključivanju korisnika tijekom cijelog razvoja platforme, ispunjavajući očekivanja korisnika i pružajući im potrebne informacije kako bi bili u toku s razvojem učenja odraslih diljem Europe.

¹⁷ <http://www.designmyfuture.eu/>

¹⁸ <https://euroguidance.eu/>

¹⁹ <https://epale.ec.europa.eu/en>

5.2. CEDEFOP

CEDEFOP²⁰ je kratica za Europski centar za razvoj strukovnog obrazovanja. To je decentralizirana agencija EU-a sa sjedištem u Grčkoj. Glavna zadaća CEDEFOP-a jest podrška razvoju politika i sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (VET) u Europi. Agencija nudi istraživanja, analize i informacije o strukovnom osposobljavanju i obrazovanju kako bi pomogla državama članicama Europske unije poboljšati i modernizirati sustave VET-a.

CEDEFOP radi na promicanju suradnje i razmjene najboljih praksi u strukovnom osposobljavanju među zemljama EU-a. Ima presudnu ulogu u razvoju Europskog kvalifikacijskog okvira (EQF), koji pomaže osigurati da su kvalifikacije priznate i usporedive u različitim državama članicama EU-a.

Ukratko, CEDEFOP se fokusira na unapređenje i usklađivanje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u zemljama EU-a, promicanje razvoja vještina i olakšavanje razmjene informacija i najboljih praksi u tom području.

5.3. ESCO

ESCO²¹ (European Skills, Competences, and Occupations) višejezični je sustav klasifikacije europskih vještina, kompetencija, kvalifikacija i zanimanja. ESCO je okvir i baza podataka koju je razvila Europska komisija za podršku tržištu rada i aktivnostima obrazovanja i osposobljavanja unutar Europske unije i zemalja Europskog gospodarskog prostora (EEA).

ESCO pruža zajednički jezik za opisivanje i kategorizaciju vještina, kompetencija, kvalifikacija i zanimanja, koji je koristan u različite svrhe, uključujući:

1. Zapošljavanje i tržište rada: ESCO pomaže u povezivanju osoba koje traže posao sa slobodnim radnim mjestima, pružajući standardizirani način za opisivanje zahtjeva posla i individualnih vještina i kvalifikacija.
2. Obrazovanje i osposobljavanje: Pomaže u usklađivanju programa obrazovanja i osposobljavanja s vještinama i kompetencijama koje zahtijeva tržište rada.
3. Javne službe za zapošljavanje: ESCO pomaže u kategorizaciji i klasifikaciji slobodnih radnih mjesta, olakšavajući javnim službama za zapošljavanje pružanje usluga pronalaženja posla.
4. Razvoj politike: Vlade i organizacije mogu koristiti ESCO za analizu tržišta rada, razvoj politike i praćenje trendova na tržištu rada.

ESCO je dostupan na 28 jezika i hijerarhijski je strukturiran sa širokom klasifikacijom vještina, kompetencija, kvalifikacija i zanimanja, što ga čini svestranim alatom različitim dionicima na tržištu rada i obrazovnim sektorima diljem EU i EEA. Pridonosi transparentnosti i mobilnosti tržišta rada pružajući zajednički referentni okvir za razumijevanje i opisivanje vještina i mogućnosti zapošljavanja.

²⁰ <https://www.cedefop.europa.eu/en>

²¹ <https://esco.ec.europa.eu/en>

6. REFERENCE/ POVEZNICE

- Ref. 1: Business Communication for Success by University of Minnesota is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License, except where otherwise noted. Online
<https://open.lib.umn.edu/businesscommunication/>
- Ref. 2: Communication at Work. Adapted for Kwantlen Polytechnic University by Karen Vance, from Communication @ Work (2019) by Tom Bartsiokas, Robin Potter, and Tricia Hylton from A College-to-Career Guide to Success (2019) Partially Adapted from Business Communication for Success (2015). Online:
<https://kpu.pressbooks.pub/communicationsatwork/>
- Ref. 3: Cuesta, H., Dr. Kumar, S. Published by Packt Publishing Ltd, Birmingham B3 2PB, UK. October 2013.
<https://subscription.packtpub.com/book/data/9781785289712/copyrightpg>
- Ref. 4: Deepmala, S., Upadhyay, A. Information Literacy: An Overview, 2021/12/27. Online:
https://www.researchgate.net/publication/357339684_Information_Literacy_An_Overview
- Ref. 5: Nath, H., The Information Society, Space and Culture India 4(3):19-28, March 2017. Online: https://www.researchgate.net/publication/315771521_The_Information_Society
- Ref. 6.: Pearson, J., Nelson, P., An Introduction to Human Communication: Understanding and Sharing, McGraw Hill, 2000.
- Ref. 7: Project AgriNext, Centres of Vocational Excellence. Guidance service model, deliverable 1.2. Online: https://www.agrinext-project.eu/mma/AgriNext_D1.2_Guidance_Service_Model.pdf/2023090715140260/?m=1694092442
- Ref. 8: Purpose and meaning of information in modern society - (Slo: Vloga in pomen informacije v sodobni družbi) http://colos.fri.uni-lj.si/eri/INFORMATIKA/Podatki_in_informacije/vloga_in_pomen_informacije.html and [podatek_informacija \(uni-lj.si\)](http://colos.fri.uni-lj.si/eri/INFORMATIKA/Podatek_informacija)
- Ref. 9: The Purpose of Social Media. Website Thoughtful Learning. Online:
<https://thoughtfullearning.com/inquireHSbook/pg271>
- Ref. 10: UNESCO, Information Literacy, Last update: 20 April 2023, online:
<https://www.unesco.org/en/ifap/information-literacy>
- Ref. 11: Van Huylbroeck, G., Vandermeulen, V., Mettepenningen, E., Verspecht, A., Multifunctionality of Agriculture: A Review of Definitions, Evidence and Instruments, Living Rev. Landscape Res., 1, (2007), 3. Online:
<http://lrlr.landscapeonline.de/Articles/lrlr-2007-3/>

7. ZAKLJUČAK

Multifunkcionalna poljoprivreda jest globalno prihvaćeno vođeno načelo za ulogu poljoprivrednih gospodarstava. Poljoprivredna gospodarstva mogu imati privatna dobra i ekonomske rezultate od proizvodnje hrane, uzgoja stoke i komplementarnih djelatnosti (agroturizam, prerada hrane, vrtići, izravna prodaja hrane, obrazovni programi itd.). U kontekstu MP-a, poljoprivredna aktivnost može oblikovati krajolik, osigurati koristi za okoliš kao što su očuvanje zemljišta, održivo upravljanje obnovljivim prirodnim resursima i očuvanje bioraznolikosti te pridonijeti socio-ekonomskoj održivosti mnogih ruralnih područja.

Multifunkcionalna poljoprivreda trebala bi biti generator novih poslovnih modela (eko-održiviji modeli s većom ekološkom osviještenošću), promjena u proizvodnim sustavima i poboljšanja financijske i ekonomske isplativosti poljoprivrednih gospodarstava.

Postojeći MUU-ovi u Hrvatskoj, Irskoj, Sloveniji i Španjolskoj prikazuju brojne javne i privatne organizacije te institute koji nude usluge usmjeravanja u četiri područja: opće, karijerno, poduzetničko usmjeravanje i usmjeravanje za osobe s posebnim potrebama. Te su usluge dobro raspoređene i dostupne unutar lokalnih zajednica u svim zemljama. U svakoj od ovih zemalja pružaju se raznolike mreže usluga usmjeravanja u različitim stadijima karijere. Usluge usmjeravanja u obrazovnim sustavima (sveučilišta, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, itd.) i cjeloživotno obrazovanje vrlo su dobro razvijene i podržavaju ih nadležna ministarstava obrazovanja. Postoji dobra raznolikost formalnog obrazovanja u sektoru poljoprivrede i širok raspon neformalnog obrazovanja. Usmjeravanje u školama obuhvaća odvojena, ali međusobno povezana područja osobnog i društvenog razvoja, obrazovanja za poduzetništvo, obrazovnog usmjeravanja i karijernog usmjeravanja. Proces usluga karijernog usmjeravanja odgovaraju pojedinačnim vještinama, interesima i vrijednostima uz osobni kontakt s pružateljima usluga karijernog usmjeravanja. Usluge javnog usmjeravanja obično su besplatne.

SWOT analiza postojećih MUU-a pokazuje neke slabosti. Umrežavanje karijernih savjetnika, stručnih savjetnika i ostalih dionika na tržištu rada u MP-a nije uspostavljeno, a informacije i kontakti su raspršeni. Različitim organizacijama vidljivost aktivnosti MUU-ova nije jasna. Informiranost općih savjetnika i javnih uprava o upravljanju i ruralnom razvoju je loša. Postoji niska razina osviještenosti među poljoprivrednicima o cjeloživotnom obrazovanju i osposobljavanju u profesionalnim i mekim vještinama, te loša transparentnost u neformalnom osposobljavanju, posebice zbog nedovoljne informatičke pismenosti poljoprivrednika (osobito starijih). Prisutnost MUU-a na terenu je nedostatna kao i individualizirana podrška poljoprivrednicima po principu „one stop shop“. Potrebno je više financijskih sredstava za kvalitetnije informacije i kvalificirane MUU-ove, jer nedostaje stručnih MUU-ova u novijim/suvremenijim zanimanjima i kao odgovor na promjene i potrebe na tržištu rada.

U središtu novog modela usluge usmjeravanja je Multifunkcionalna poljoprivreda i ruralni razvoj. Time se želi podići razina osviještenosti o mogućnostima u ovim područjima za uključivanje u formalno i neformalno obrazovanje, nova zanimanja i mogućnosti poduzetništva, kao i održavanje i širenje ruralnih poslova i gustoće ruralne populacije.

Poboljšanje komunikacije i informiranja među dionicima na tržištu rada MP-a i poboljšanje njihove motivacije za cjeloživotno obrazovanje i ažuriranje osposobljavanja u području MP-a trebalo bi se ostvariti Točkom za razmjenu informacija (IES) u novom MUU-u. Za četiri zemlje (Hrvatsku, Irsku, Sloveniju i Španjolsku) u projektu AgriNext, IES će biti osiguran na platformi AgriNext i mogao bi se fizički organizirati kao dio Poduzetničkih inkubatora za ruralnu izvrsnost. IES za područje MP-a služi kao točka razmjene informacija u područjima općeg karijernog savjetovanja, stručnog savjetovanja, poduzetničkog savjetovanja i savjetovanja za osobe s posebnim potrebama.

Informacije su dostupne za različite razine: dionike na tržištu rada MP-a, izravni MUU, posrednici MUU-a i kreatore politika.

Uloga tržišta kreatora politike u posljednjoj razini novog MUU-a vrlo je važna, posebno u području zakonodavstva i za uspostavljanje fondova za podršku boljoj informiranosti i komunikaciji među poljoprivrednicima i drugim dionicima u područjima upravljanja, obrazovanja i motivacije za cjeloživotno učenje, kao i za kvalificiranije i informiranije MUU-ove.

Postojanje višestrukih online alata za usluge usmjeravanja je za i protiv za MUU-ove i za korisnike. S jedne strane, nude bezbroj mogućnosti za obje strane tržišta, ali mogu zavarati i zbuniti MUU-ove i korisnike starim ili neprovjerenim podacima, zbog čega savjetnike i potrošače moramo educirati o ovoj temi.